FRANCISCUS AGELLI

Q. HORATIVS
FLACCVS

QVINTI HORATII FLACCI OPERA

TOMVS PRIMVS

MANNHEMII

Cura & Sumptibus Societatis litteratae.

MDCCLXXIX

Q. HORATII FLACCI VITA

AVCTORE

C. SVETONIO TRANQVILLO

Quintus Horatius Flaccus Venusinus, patre, vt ipse quidem tradit, libertino & exauctionum coactore; vt vero creditum est, salsamentario, quum illi quidam in altercatione exprobrasset: *Quoties ego vidi patrem tuum brachio se emungentem!*

Bello Philippensi, excitus a M. Bruto Imperatore, tribunus militum meruit; victisque partibus, venia impetrata, scriptum quaestorium comparauit, ac primo Maecenati, mox Augusto in gratiam insinuatus, non mediocrem in amborum amicitia locum

tenuit. Maecenas quantopere eum dilexerit, satis demonstratur illo epigrammate:

Ni te visceribus meis, Horati,
Plus iam diligo, tu tuum sodalem
Ninno me videas strigosiorem.

Sed multo magis extremis tali ad Augustum elogio: *Horatii Flacci, vt mei, esto memor.* Augustus epistolarum quoque ei officium obtulit, vt hoc ad Maecenatem scripto significat: *Ante ipse scribendis epistolis amicorum sufficiebam; nunc occupatissimus & infirmus Horatium nostrum te cupio adducere. Veniet igitur ab ista parasitica mensa ad hanc regiam, & nos in epistolis scribendis iuuabit.* Ac ne recusanti quidem aut succensuit quicquam, aut amicitiam ingerere desiit. Exstant epistolae, e quibus, argumenti gratia,

pauca ſubieci. *Sume tibi aliquid iuris apud me, tanquam ſi conuictor mihi fueris: quoniam id vſus mihi tecum eſſe volui, ſi per valetudinem tuam fieri poſſet.* Et rurſus: *Tui qualem habeam memoriam, poteris ex Septimio quoque noſtro audire: nam incidit, vt illo coram fieret a me tui mentio. Neque enim, ſi tu ſuperbus amicitiam noſtram ſpreuiſti, ideo nos quoque* ἀνθυπερηφανοῦμεν.

Praeterea ſaepe eum inter alios iocos puriſſimum penem & homuncionem lepidiſſimum appellat; vnaque & altera liberalitate locupletauit. Scripta quidem eius vsque adeo probauit, manſuraque perpetuo opinatus eſt, vt non modo *ſaeculare carmen* componendum iniunxerit, ſed & *Vindelicam victoriam* Tiberii Druſique priuignorum;

eumque coegerit propter hoc, tribus Carminum libris ex longo interuallo quartum addere; post sermones vero lectos quosdam, nullam sui mentionem habitam, ita sit questus: *Irasci me tibi scito; quod non in plerisque eiusmodi scriptis mecum potissimum loquaris. An vereris, ne apud posteros tibi infame sit, quod videaris familiaris nobis esse?* Expressitque Eclogam, cuius initium est:

Quum tot sustineas & tanta negotia solus,
Res Italas armis tuteris, moribus ornes,
Legibus emendes, in publica commoda peccem,
Si longo sermone morer tua tempora, Caesar.

Habitu corporis breuis fuit atque obesus, qualis a semetipso in satyris describitur, & ab Augusto hac epistola: *Pertulit ad me Dionysius libellum tuum, quem ego, ne accu-*

ſem breuitatem, quantuluscumque eſt, boni conſulo. Vereri autem mihi videris, ne maiores libelli tui ſint, quam ipſe es; ſed ſi tibi ſtatura deeſt, corpuſculum non deeſt. Itaque licebit in ſextariolo ſcribas, quum circuitus voluminis tui ſit ὀγκωδέστατος, ſicut eſt ventriculi tui.

Vixit plurimum in receſſu ruris ſui Sabini aut Tiburtini, domusque eius oſtenditur circa Tiburni luculum.

Venerunt in manus & Elegi ſub eius titulo, & Epiſtola proſa oratione quaſi commendantis ſe Maecenati; ſed vtraque ſalſa puto. Nam elegi vulgares, epiſtola obſcura, quo vitio minime tenebatur.

Natus eſt ſexto idus Decembris, L. Cotta & L. Manlio Torquato Coſſ. Deceſſit

quinto Calendas Decemb. C. Martio Cenſorino & C. Aſinio Gallo Coſſ. poſt ſeptimum & quinquageſimum annum, haerede Auguſto palam nuncupato, quum vrgente vi valetudinis non ſufficeret ad obſignandas teſtamenti tabulas. Humatus & conditus eſt extremis Esquiliis iuxta Maecenatis tumulum.

Q. HORATII F.
CARMINVM
LIBER I.

AD MAECENATEM
ODE I.

Alios alia delectant, Horatius vero poetae nomen, praesertim lyrici, adfectat.

Maecenas, atauis edite regibus,
O & praesidium, & dulce decus meum.
Sunt, quos curriculo puluerem Olympicum
Collegisse iuuat: metaque feruidis
Euitata rotis, palmaque nobilis 5
Terrarum dominos euehit ad deos.
Hunc, si mobilium turba Quiritium
Certat tergeminis tollere honoribus:
Illum, si proprio condidit horreo,
Quidquid de Libycis verritur areis. 10

Gaudentem patrios findere farculo
Agros, Attalicis conditionibus
Numquam dimoueas, vt trabe Cypria
Myrtoum pauidus nauta fecet mare.
Luctantem Icariis fluctibus Africum 15
Mercator metuens, otium & oppidi
Laudat rura fui: mox reficit rates
Quaffas, indocilis pauperiem pati.
Eft qui nec veteris pocula Maffici,
Nec partem folido demere de die 20
Spernit; nunc viridi membra fub arbuto
Stratus; nunc ad aquae lene caput facrae.
Multos caftra iuuant, & lituo tubae
Permiftus fonitus, bellaque matribus
Deteftata. Manet fub Ioue frigido 25
Venator tenerae coniugis immemor,
Seu vifa eft catulis cerua fidelibus,
Seu rupit teretes Marfus aper plagas.
Me doctarum hederae praemia frontium
Dis mifcent fuperis: me gelidum nemus, 30
Nympharumque leues cum Satyris chori
Secernunt populo: fi neque tibias

Euterpe cohibet: nec Polyhymnia
Lesboum refugit tendere barbiton.
Quod ſi me lyricis vatibus inſeris, 35
Sublimi feriam ſidera vertice.

AD AVGVSTVM CAESAREM

ODE II.

In vindictam Iulii Caeſaris occiſi multae tempeſtates Pop. Romano immittuntur. Vnica imperii ſpes in Auguſti incolumitate conſtituitur.

Iam ſatis terris niuis, atque dirae
Grandinis miſit pater: & rubente
Dextera ſacras iaculatus arces,
Terruit vrbem: 4
Terruit gentes, graue ne rediret
Saeculum Pyrrhae, noua monſtra queſtae,
Omne quum Proteus pecus egit altos
Viſere montes: 8
Piſcium & ſumma genus haeſit vlmo,
Nota quae ſedes fuerat columbis:

Et superiecto pauidae natarunt
Aequore damae. 12
Vidimus flauum Thyberim, retortis
Litore Etrusco violenter vndis,
Ire deiectum monumenta regis
Templaque Vestae: 16
Iliae dum se nimium querenti
Iactat vltorem vagus, & sinistra
Labitur ripa, (Ioue non probante)
Vxorius amnis. 20
Audiet ciues acuisse ferrum,
Quo graues Persae melius perirent:
Audiet pugnas vitio parentum
Rara iuuentus. 24
Quem vocet diuum populus ruentis
Imperi rebus? prece qua fatigent
Virgines sanctae minus audientem
Carmina Vestam? 28
Cui dabit partes scelus expiandi
Iuppiter? tandem venias, precamur,
Nube candentes humeros amictus
Augur Apollo! 32

Siue tu mauis, Erycina ridens,
Quam Iocus circumuolat, & Cupido:
Siue neglectum genus, & nepotes
Respicis auctor; 36
Heu, nimis longo satiate ludo:
Quem iuuat clamor, galeaeque laeues,
Acer & Mauri peditis cruentum
Vultus in hostem. 40
Siue, mutata iuuenem figura,
Ales in terris imitaris, almae
Filius Maiae, patiens vocari
Caesaris vltor: 44
Serus in coelum redeas, diuque
Laetus intersis populo Quirini:
Neue te nostris vitiis iniquum
Ocior aura 48
Tollat. Hic magnos potius triumphos,
Hic ames dici pater, atque princeps:
Neu sinas Medos equitare inultos,
Te duce, Caesar. 52

ODE III.

Naui Virgilium Athenas vehenti incolumitatem precatur: deinde in hominum temeritatem audaciamque vehementer insurgit.

Sic te diua potens Cypri,
Sic fratres Helenae, lucida sidera,
Ventorumque regat pater,
Obstrictis aliis, praeter Iapyga,
Nauis, quae tibi creditum 5
Debes Virgilium: finibus Atticis
Reddas incolumem, precor,
Et serues animae dimidium meae.
Illi robur & aes triplex
Circa pectus erat, qui fragilem truci 10
Commisit pelago ratem
Primus, nec timuit praecipitem Africum
Decertantem Aquilonibus,
Nec tristes Hyadas, nec rabiem Noti,
Quo non arbiter Adriae 15
Maior, tollere seu ponere vult freta.
Quem mortis timuit gradum,
Qui siccis oculis monstra natantia,

Qui vidit mare turgidum, &
 Infames fcopulos Acroceraunia? 20
Nequidquam deus abfcidit
 Prudens Oceano diffociabili
Terras; fi tamen impiae
 Non tangenda rates tranfiliunt vada.
Audax omnia perpeti 25
 Gens humana ruit per vetitum nefas,
Audax Iapeti genus,
 Ignem fraude mala gentibus intulit:
Poft ignem aetheria domo
 Subductum, macies, & noua febrium 30
Terris incubuit cohors,
 Semotique prius tarda neceffitas
Leti corripuit gradum.
 Expertus vacuum Daedalus aera
Pennis non homini datis: 35
 Perrupit Acheronta Herculeus labor.
Nil mortalibus arduum eft.
 Coelum ipfum petimus ftultitia: neque
Per noftrum patimur fcelus
 Iracunda Iouem ponere fulmina. 40

AD L. SEXTIVM CONSVLAREM

ODE IV.

Amoenitate veris descripta, & communi moriendi consuetudine proposita, tanquam Epicureus ad vitam voluptuosam Sextium hortatur.

Soluitur acris hiems, grata vice veris, & Fauoni:
Trahuntque siccas machinae carinas:
Ac neque iam stabulis gaudet pecus, aut arator igni;
Nec prata canis albicant pruinis.
Iam Cytherea choros ducit Venus imminente Luna; 5
Iunctaeque Nymphis Gratiae decentes
Alterno terram quatiunt pede: dum graues Cyclopum
Vulcanus ardens vrit officinas.
Nunc decet aut viridi nitidum caput impedire myrto,
Aut flore, terrae quem ferunt solutae. 10
Nunc & in vmbrosis Fauno decet immolare lucis,
Seu poscat agna, siue malit haedo.
Pallida mors aequo pulsat pede pauperum tabernas,
Regumque turres. O beate Sexti,

Vitae ſumma breuis ſpem nos vetat inchoare longam. 15

Iam te premet nox, fabulaeque manes,

Et domus exilis Plutonia: quo ſimul mearis,

Nec regna vini ſortiere talis,

Nec tenerum Lycidam mirabere, quo calet iuuentus

Nunc omnis, & mox virgines tepebunt. 20

AD PYRRHAM

ODE V.

Horatius ex Pyrrhae illecebris tamquam e naufragio enatauerat, cuius amore irretitos adfirmat eſſe miſeros.

Quis multa gracilis te puer in roſa

Perfuſus liquidis vrget odoribus

Grato, Pyrrha, ſub antro?

Cui flauam religas comam, 4

Simplex munditiis? Heu, quoties fidem,

Mutatosque deos flebit, & aſpera

Nigris aequora ventis

Emirabitur inſolens, 8

Qui nunc te fruitur credulus aurea:
Qui ſemper vacuam, ſemper amabilem
Sperat, neſcius aurae
Fallacis! Miſeri, quibus 12
Intentata nites. Me tabula ſacer
Votiua paries indicat vuida
Suſpendiſſe potenti
Veſtimenta maris Deo. 16

AD AGRIPPAM

ODE VI.

Varius tragoediographus bella ab Agrippa geſta decantabit: Horatius vero conuiuiis tantum & moribus deſcribendis aptus & idoneus.

Scriberis Vario fortis, & hoſtium
Victor, Maeonii carminis alite,
Quam rem cumque ferox nauibus, aut equis
Miles te duce geſſerit. 4
Nos, Agrippa, neque haec dicere, nec grauem
Pelidae ſtomachum, cedere neſcii,

Nec cursus duplicis per mare Vlyssei,
Nec saeuam Pelopis domum, 8
Conamur tenues grandia: dum pudor,
Imbellisque lyrae Musa potens vetat
Laudes egregii Caesaris, & tuas
Culpa deterere ingeni. 12
Quis Martem tunica tectum adamantina
Digne scripserit? aut puluere Troico
Nigrum Merionem? aut ope Palladis
Tydiden superis parem? 16
Nos conuiuia, nos praelia virginum
Sectis in iuuenes vnguibus acrium
Cantamus, vacui; siue quod vrimur,
Non praeter solitum leues. 20

AD MVNATIVM PLANCVM CONSVLAREM

ODE VII.

Alii alias laudant ciuitates & regiones: Horatius vero reliquis anteponit Tibur, vbi natus eſt Plancus, quem ad diluendas vino curas cohortatur.

Laudabunt alii claram Rhodon, aut Mitylenen,
Aut Epheſum, bimarisue Corinthi
Moenia, vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos
Inſignes, aut Theſſala Tempe.
Sunt, quibus vnum opus eſt, intactae Palladis vrbem 5
Carmine perpetuo celebrare, &
Vndique decerptam fronti praeponere oliuam.
Plurimus in Iunonis honorem,
Aptum dicit equis Argos, ditesque Mycenas.
Me nec tam patiens Lacedaemon, 10
Nec tam Lariſſae percuſſit campus opimae,
Quam domus Albuneae reſonantis,
Et praeceps Anio, & Tiburni lucus, & vda
Mobilibus pomaria riuis.

Albus vt obſcuro deterget nubila coelo 15
Saepe Notus; neque parturit imbres
Perpetuos: ſic tu ſapiens finire memento
Triſtitiam, vitaeque labores
Molli, Plance, mero: ſeu te fulgentia ſignis
Caſtra tenent, ſeu denſa tenebit 20
Tiburis vmbra tui. Teucer Salamina patremque
Quum fugeret, tamen vda Lyaeo
Tempora populea fertur vinxiſſe corona,
Sic triſtes adfatus amicos:
Quo nos cumque feret melior fortuna parente, 25
Ibimus, o ſocii comitesque.
Nil deſperandum Teucro duce, & auſpice Teucro:
Certus enim promiſit Apollo,
Ambiguam tellure noua Salamina futuram.
O fortes, peioraque paſſi 30
Mecum ſaepe viri, nunc vino pellite curas;
Cras ingens iterabimus aequor.

AD LYDIAM

ODE VIII.

Iuuenem Sybarin, Lydiae amore perditum, & voluptatibus colliquefactum notat.

Lydia dic, per omnes
Te deos oro, Sybarin cur properas amando
Perdere? cur apricum
Oderit campum, patiens pulueris atque solis?
Cur neque militaris 5
Inter aequales equitat, Gallica nec lupatis
Temperat ora frenis?
Cur timet flauum Thyberim tangere? cur oliuum
Sanguine viperino
Cautius vitat? neque iam liuida gestat armis 10
Brachia, saepe disco,
Saepe trans finem iaculo nobilis expedito?
Quid latet, vt marinae
Filium dicunt Thetidis sub lacrimosa Troiae
Funera, ne virilis 15
Cultus in caedem & Lycias proriperet cateruas?

AD THALIARCHVM

ODE IX.

Quo magis faeuit hiems, eo magis voluptati indulgendum.

Vides, vt alta ſtet niue candidum
Soracte: nec iam ſuſtineant onus
Siluae laborantes: geluque
Flumina conſtiterint acuto. 4
Diſſolue frigus, ligna ſuper foco
Large reponens: atque benignius
Deprome quadrimum Sabina,
O Thaliarche, merum diota. 8
Permitte diuis cetera, qui ſimul
Strauere ventos aequore feruido
Deproeliantes, nec cupreſſi,
Nec veteres agitantur orni. 12
Quid ſit futurum cras, fuge quaerere: &
Quem fors dierum cumque dabit, lucro
Adpone: nec dulces amores
Sperne puer, neque tu choreas, 16

Donec virenti canities abeſt
Moroſa. Nunc & campus & areae,
Leneſque ſub noctem ſuſurri
Compoſita repetantur hora: 20
Nunc & latentis proditor intimo
Gratus puellae riſus ab angulo,
Pignuſque direptum lacertis,
Aut digito male pertinaci. 24

AD MERCVRIVM

ODE X.

Quem laudat a facundia, a parentibus, a palaeſtrae & lyrae inuentione, a maxima in furando calliditate, atque ab iis, quibus fungitur, muneribus.

Mercuri facunde, nepos Atlantis,
Qui feros cultus hominum recentum
Voce formaſti catus, & decorae
More palaeſtrae, 4
Te canam, magni Iouis & deorum
Nuncium, curuaeque lyrae parentem:

Callidum quidquid placuit iocoſo
Condere furto. 8

Te, boues olim niſi reddidiſſes
Per dolum amotas, puerum minaci
Voce dum terret, viduus pharetra,
Riſit Apollo. 12

Quin & Atridas duce te ſuperbos,
Ilio diues Priamus relicto,
Theſſalosque ignes & iniqua Troiae
Caſtra fefellit. 16

Tu pias laetis animas reponis
Sedibus, virgaque leuem coerces
Aurea turbam, ſuperis deorum
Gratus & imis. 20

AD LEVCONOEN

ODE XI.

Hortatur Leuconoen, omiſſa futurorum cura, voluptati indulgere, argumento a vitae breuitate & celeritate ducto.

Tu ne quaeſieris ſcire (nefas) quem mihi, quem tibi
Finem di dederint, Leuconoe: nec Babylonios
Tentaris numeros. Vt melius quidquid erit pati,
(Seu plures hiemes, ſeu tribuit Iuppiter vltimam: 4
Quae nunc oppoſitis debilitat pumicibus mare
Tyrrhenum) ſapias, vina liques, & ſpatio breui
Spem longam reſeces: dum loquimur, fugerit inuida
Aetas: carpe diem, quam minimum credula poſtero. 8

AD AVGVSTVM

ODE XII.

Collaudatis dis, heroibus, virisque aliquot claris, tandem ad diuinas Augusti laudes descendit.

Quem virum aut heroa lyra vel acri
Tibia sumis celebrare, Clio?
Quem Deum? cuius recinet iocosa
Nomen imago, 4
Aut in vmbrosis Heliconis oris,
Aut super Pindo, gelidoue in Haemo?
Vnde vocalem temere insequutae
Orphea siluae, 8
Arte materna rapidos morantem
Fluminum lapsus, celeresque ventos,
Blandum & auritas fidibus canoris
Ducere quercus. 12
Quid prius dicam solitis parentis
Laudibus? qui res hominum ac deorum,
Quid mare & terras, variisque mundum
Temperat horis? 16

Vnde nil maius generatur ipſo,
Nec viget quidquam ſimile aut ſecundum:
Proximos illi tamen occupauit
Pallas honores. 20
Proeliis audax, neque te ſilebo
Liber, & ſaeuis inimica virgo
Belluis: nec te metuende certa
Phoebe ſagitta. 24
Dicam & Alciden, puerosque Ledae,
Hunc equis, illum ſuperare pugnis
Nobilem: quorum ſimul alba nautis
Stella refulſit, 28
Defluit ſaxis agitatus humor,
Conſidunt venti, fugiuntque nubes:
Et minax (quod ſic voluere) ponto
Vnda recumbit. 32
Romulum poſt hos prius, an quietum
Pompili regnum memorem, an ſuperbos
Tarquini faſces, dubito, an Catonis
Nobile letum. 36
Regulum, & Scauros, animaeque magnae
Prodigum Paullum, ſuperante Poeno,

Gratus inſigni referam Camoena,
Fabriciumque. 40
Hunc, & incomtis Curium capillis
Vtilem bello tulit, & Camillum
Saeua paupertas, & auitus apto
Cum lare fundus. 44
Creſcit occulto velut arbor aeuo
Fama Marcelli: micat inter omnes
Iulium ſidus, velut inter ignes
Luna minores. 48
Gentis humanae pater atque cuſtos,
Orte Saturno, tibi cura magni
Caeſaris fatis data: tu ſecundo
Caeſare regnes. 52
Ille ſeu Parthos Latio imminentes
Egerit iuſto domitos triumpho,
Siue ſubiectos orientis oris
Seras & Indos: 56
Te minor latum reget aequus orbem:
Tu graui curru quaties Olympum,
Tu parum caſtis inimica mittes
Fulmina lucis. 60

AD LYDIAM

ODE XIII.

Moleſte fert Telephum riualem ſibi a Lydia anteponi.

Quum tu, Lydia, Telephi
  Ceruicem roſeam, cerea Telephi
Laudas brachia, vae, meum
  Feruens difficili bile tumet iecur.
Tum nec mens mihi, nec color 5
  Certa ſede manet, humor & in genas
Furtim labitur, arguens
  Quam lentis penitus macerer ignibus.
Vror, ſeu tibi candidos
  Turparunt humeros immodicae mero 10
Rixae: ſiue puer furens
  Impreſſit memorem dente labris notam.
Non, ſi me ſatis audias,
  Speres perpetuum dulcia barbare
Laedentem oſcula, quae Venus 15
  Quinta parte ſui nectaris imbuit.

Felices ter & amplius,
    Quos irrupta tenet copula, nec malis
Diuulſus querimoniis
    Suprema citius ſoluet amor die. 20

AD REMPVBLICAM BELLVM CIVILE REPARANTEM

ODE XIV.

O Nauis, referent in mare te noui
Fluctus? o quid agis? fortiter occupa
    Portum. Nonne vides, vt
    Nudum remigio latus, 4
Et malus celeri ſaucius Africo,
Antennaeque gemant? ac ſine funibus
    Vix durare carinae
    Poſſint imperioſius 8
Aequor? non tibi ſunt integra lintea,
Non di, quos iterum preſſa voces malo,
    Quamuis Pontica pinus,
    Siluae filia nobilis, 12

Iactes & genus & nomen inutile.
Nil pictis timidus nauita puppibus
  Fidit. Tu, nisi ventis
  Debes ludibrium, caue. 16
Nuper sollicitum quae mihi taedium,
Nunc desiderium, curaque non leuis,
  Interfusa nitentes
  Vites aequora Cycladas. 20

NEREI VATICINIVM DE RVINA TROIAE

ODE XV.

Pastor quum traheret per freta nauibus
Idaeis Helenam perfidus hospitam,
Ingrato celeres obruit otio
  Ventos, vt caneret fera 4
Nereus fata. Mala ducis aui domum,
Quam multo repetet Graecia milite,
Coniurata tuas rumpere nuptias,
  Et regnum Priami vetus. 8

Eheu quantus equis, quantus adeſt viris
Sudor! quanta moues funera Dardanae
Genti! iam galeam Pallas & aegida
  Currusque & rabiem parat. 12
Nequidquam, Veneris praeſidio ferox,
Pectes caeſariem, grataque feminis
Imbelli cithara carmina diuides.
  Nequidquam thalamo graues 16
Haſtas, & calami ſpicula Gnoſii
Vitabis, ſtrepitumque, & celerem ſequi
Aiacem: tamen, heu ſerus, adulteros
  Crines puluere collines. 20
Non Laertiaden, exitium tuae
Gentis, non Pylium Neſtora reſpicis?
Vrgent impauidi te Salaminius
  Teucer, te Sthenelus ſciens 24
Pugnae: ſiue opus eſt imperitare equis,
Non auriga piger: Merionem quoque
Noſces. Ecce furit te reperire atrox
  Tydides, melior patre: 28
Quem tu, ceruus vti vallis in altera
Viſum parte lupum, graminis immemor,

Sublimi fugies, mollis anhelitu,
Non hoc pollicitus tuae. 32
Iracunda diem proferet Ilio,
Matronisque Phrygum claſſis Achillei.
Poſt certas hiemes vret Achaicus
Ignis Iliacas domos. 36

AD AMICAM

ODE XVI.

Palinodiam canit. Nam veniam petit a puella, quam iambis laeſerat: culpamque transfert in iram, cuius vim indomitam deſcribit.

O matre pulchra filia pulchrior,
Quem criminoſis cumque voles modum
Pones iambis: ſiue flamma,
Siue mari libet Adriano. 4
Non Dindymene, non adytis quatit
Mentem ſacerdotum incola Pythius,
Non Liber aeque, non acuta
Sic geminant Corybantes aera: 8

Triſtes vt irae, quas neque Noricus
Deterret enſis, nec mare naufragum,
Nec ſaeuus ignis, nec tremendo
Iuppiter ipſe ruens tumultu. 12

Fertur Prometheus addere principi
Limo coactus particulam vndique
Deſectam; & inſani leonis
Vim ſtomacho appoſuiſſe noſtro. 16

Irae Thyeſten exitio graui
Strauere, & altis vrbibus vltimae
Stetere cauſſae, cur perirent
Funditus, imprimeretque muris 20

Hoſtile aratrum exercitus inſolens.
Compeſce mentem, me quoque pectoris
Tentauit in dulci iuuenta
Feruor, & in celeres iambos 24

Miſit furentem. Nunc ego mitibus
Mutare quaero triſtia, dum mihi
Fias recantatis amica
Opprobriis, animumque reddas. 28

AD TYNDARIDEM

ODE XVII.

Inuitat eam in Lucretilem, multa oſtendens commoda, quae ex eo percipiet.

Velox amoenum ſaepe Lucretilem
Mutat Lycaeo Faunus, & igneam
Defendit aeſtatem capellis
Vsque meis, pluuiosque ventos. 4
Impune tutum per nemus arbutos
Quaerunt latentes, & thyma deuiae
Olentis vxores mariti:
Nec virides metuunt colubras, 8
Nec Martiales haeduleae lupos:
Vtcumque dulci Tyndari fiſtula
Valles, & Vſticae cubantis
Laeuia perſonuere ſaxa. 12
Di me tuentur: dis pietas mea,
Et Muſa cordi eſt. Hinc tibi copia
Manabit ad plenum benigno
Ruris honorum opulenta cornu. 16

Hic in reducta valle caniculae
Vitabis aestus, & fide Teia
Dices laborantes in vno
Penelopen, vitreamque Circen. 20
Hic innocentis pocula Lesbii
Duces sub vmbra: nec Semeleius
Cum Marte confundet Thyoneus
Proelia: nec metues proteruum 24
Suspecta Cyrum, ne male dispari
Incontinentes iniiciat manus,
Et scindat haerentem coronam
Crinibus, immeritamque vestem. 28

AD QVINTILIVM VARVM

ODE XVIII.

Vinum moderate sumtum exhilarat animum, at haustum immoderate furorem concitat.

Nullam Vare sacra vite prius seueris arborem
Circa mite solum Tiburis, & moenia Catili.
Siccis omnia nam dura deus proposuit: neque

Mordaces aliter diffugiunt ſollicitudines.
Quis poſt vina grauem militiam aut pauperiem crepat? 5
Quis non te potius, Bacche pater, teque decens Venus?
At ne quis modici tranſiliat munera Liberi,
Centaurea monet cum Lapithis rixa ſuper mero
Debellata: monet Sithoniis non leuis Euius:
Quum fas atque nefas exiguo fine libidinum 10
Diſcernunt auidi. Non ego te candide Baſſareu
Inuitum quatiam: nec variis obſita frondibus
Sub diuum rapiam. Saeua tene cum Berecynthio
Cornu tympana, quae ſubſequitur caecus amor ſui,
Et tollens vacuum plus nimio gloria verticem, 15
Arcanique fides prodiga, perlucidior vitro.

AD GLYCERAM

ODE XIX.

Se illius amore vri.

Mater. saeua Cupidinum,
Thebanaeque iubet me Semeles puer,
Et lasciua licentia
Finitis animum reddere amoribus.
Vrit me Glycerae nitor 5
Splendentis Pario marmore purius:
Vrit grata proteruitas
Et vultus nimium lubricus adspici.
In me tota ruens Venus
Cyprum deseruit, nec patitur Scythas 10
Et versis animosum equis
Parthum dicere, nec quae nil adtinent.
Hic viuum mihi cespitem, hic
Verbenas pueri ponite, thuraque,
Bimi cum patera meri. 15
Mactata veniet lenior hostia.

AD MAECENATEM

ODE XX.

Inuitat Maecenatem ad conuiuium minime ſumtuoſum.

Vile potabis modicis Sabinum
Cantharis, Graeca quod ego ipſe teſta
Conditum leui: datus in theatro
Quum tibi plauſus, 4
Care Maecenas, eques: vt paterni
Fluminis ripae, ſimul & iocoſa
Redderet laudes tibi Vaticani
Montis imago. 8
Caecubum, & praelo domitam Caleno
Tu bibes vuam, mea nec Falernae
Temperant vites, neque Formiani
Pocula colles. 12

IN DIANAM ET APOLLINEM

ODE XXI.

Hortatur virgines & pueros ad canendas eorum laudes.

Dianam tenerae dicite virgines,
Intonſum pueri dicite Cynthium,
Latonamque ſupremo
Dilectam penitus Ioui. 4
Vos laetam fluuiis, & nemorum coma
Quaecumque aut gelido prominet Algido,
Nigris aut Erymanthi
Siluis, aut viridis Cragi: 8
Vos Tempe totidem tollite laudibus,
Natalemque, mares, Delon Apollinis,
Inſignemque pharetra,
Fraternaque humerum lyra. 12
Haec bellum lacrimoſum, hic miſeram famem
Peſtemque a populo & principe Caeſare, in
Perſas atque Britannos
Veſtra motus aget prece. 16

AD ARISTIVM

ODE XXII.

Vitae integritas vbique tuta eſt, idque ſuo exemplo probat.

Integer vitae, ſcelerisque purus
Non eget Mauri iaculis, neque arcu,
Nec venenatis grauida ſagittis,
Fuſce, pharetra: 4
Siue per Syrtes iter aeſtuoſas,
Siue facturus per inhoſpitalem
Caucaſum, vel quae loca fabuloſus
Lambit Hydaſpes. 8
Namque me ſilua lupus in Sabina,
Dum meam canto Lalagen, & vltra
Terminum curis vagor expeditus,
Fugit inermem. 12
Quale portentum neque militaris
Daunia in latis alit eſculetis,
Nec Iubae tellus generat, leonum
Arida nutrix. 16

Pone me pigris vbi nulla campis
Arbor aeſtiua recreatur aura:
Quod latus mundi nebulae malusque
Iuppiter vrget: 20
Pone ſub curru nimium propinqui
Solis, in terra domibus negata:
Dulce ridentem Lalagen amabo,
Dulce loquentem. 24

AD CHLOEN

ODE XXIII.

Non eſt cur Chloe viros fugiat, quum ſit iam aetate matura.

Vitas hinnuleo me ſimilis Chloe,
Quaerenti pauidam montibus auiis
Matrem, non ſine vano
Aurarum & ſiluae metu. 4
Nam ſeu mobilibus veris inhorruit
Aduentus foliis, ſeu virides rubum
Dimouere lacertae,
Et corde & genibus tremit. 8

Atqui non ego te, tigris vt aſpera,
Gaetulusue leo, frangere perſequor.
Tandem deſine matrem
Tempeſtiua ſequi viro. 12

AD VIRGILIVM

ODE XXIV.

Qui mortem Quintilii deflebat immoderate.

Quis deſiderio ſit pudor aut modus
Tam cari capitis? praecipe lugubres
Cantus Melpomene, cui liquidam pater
Vocem cum cithara dedit. 4
Ergo Quintilium perpetuus ſopor
Vrget? cui pudor, & iuſtitiae ſoror
Incorrupta fides, nudaque veritas,
Quando vllum inueniet parem? 8
Multis ille bonis flebilis occidit:
Nulli flebilior quam tibi, Virgili.
Tu fruſtra pius (heu) non ita creditum
Poſcis Quintilium deos. 12

Quid ſi Threicio blandius Orpheo
Auditam moderere arboribus fidem:
Non vanae redeat ſanguis imagini,
Quam virga ſemel horrida 16
Non lenis precibus fata recludere,
Nigro compulerit Mercurius gregi.
Durum: ſed leuius fit patientia,
Quidquid corrigere eſt nefas. 20

AD LYDIAM

ODE XXV.

Inſultat ei, quod iam vetula, merito ab amatoribus ſpernatur.

Parcius iunctas quatiunt feneſtras
Ictibus crebris iuuenes proterui,
Nec tibi ſomnos adimunt: amatque
Ianua limen, 4
Quae prius multum faciles mouebat
Cardines: audis minus & minus iam:
Me tuo longas pereunte noctes
Lydia dormis? 8

Inuicem moechos anus arrogantes
Flebis in ſolo leuis angiportu,
Threcio bacchante magis ſub inter
Lunia vento: 12
Quum tibi flagrans amor, & libido,
Quae ſolet matres furiare equorum,
Saeuiet circa iecur vlceroſum,
Non ſine queſtu; 16
Laeta quod pubes hedera virenti
Gaudeat pulla magis atque myrto:
Aridas frondes hiemis ſodali
Dedicet Euro. 20

AD MVSAM, DE AELIO LAMIA

ODE XXVI.

Non decet Muſarum cultores curis & moeroribus eſſe obnoxios. Poeta ſuum Lamiam Muſae Pimpleae commendat.

Muſis amicus, triſtitiam & metus
Tradam proteruis in mare Creticum
Portare ventis: quis ſub Arcto
Rex gelidae metuatur orae, 4

Quid Tiridatem terreat vnice,
Securus. O quae fontibus integris
Gaudes, apricos necte flores,
Necte meo Lamiae coronam, 8
Pimplea dulcis. Nil sine te mei
Possunt honores. Hunc fidibus nouis,
Hunc Lesbio sacrare plectro
Teque tuasque decet sorores. 12

AD SODALES CONVIVAS
ODE XXVII.

Ne inter potandum rixentur & poculis ipsis pugnent barbarorum more.

Natis in vsum laetitiae scyphis
Pugnare, Thracum est: tollite barbarum
Morem, verecundumque Bacchum
Sanguineis prohibete rixis. 4
Vino & lucernis Medus acinaces
Immane quantum discrepat? impium
Lenite clamorem sodales,
Et cubito remanete presso. 8

Vultis ſeueri me quoque ſumere
Partem Falerni? dicat Opuntiae
Frater Megillae, quo beatus
Vulnere, qua pereat ſagitta. 12
Ceſſat voluntas? non alia bibam
Mercede. Quae te cumque domat Venus,
Non erubeſcendis adurit
Ignibus, ingenuoque ſemper 16
Amore peccas. Quidquid habes, age,
Depone tutis auribus. Ah miſer,
Quanta laboras in Charybdi,
Digne puer meliore flamma! 20
Quae ſaga, quis te ſoluere Theſſalis
Magus venenis, quis poterit deus?
Vix illigatum te triformi
Pegaſus expediet Chimaera. 24

NAVTA ET IMAGO ARCHYTAE

ODE XXVIII.

Inducitur Archytas Philoſophus & Geometra nautae cuidam reſpondens, quod omnibus ſit moriendum, petensque a nauta, ne ſinat corpus ſuum iacere in litore inſepultum.

NAVTA

Te maris & terrae numeroque carentis arenae
Menſorem cohibent, Archyta,
Pulueris exigui prope litus parua Matinum
Munera: nec quidquam tibi prodeſt
Aerias tentaſſe domos, animoque rotundum 5
Percurriſſe polum, morituro.

IMAGO ARCHYTAE

Occidit & Pelopis genitor, conuiua deorum:
Tithonusque remotus in auras:
Et Iouis arcanis Minos admiſſus, habentque
Tartara Panthoiden, iterum Orco 10
Demiſſum: quamuis clipeo Troiana refixo
Tempora teſtatus, nihil vltra
Neruos atque cutem morti conceſſerat atrae,

Iudice te non fordidus auctor
Naturae verique. Sed omnes vna manet nox, 15
Et calcanda femel via leti.
Dant alios Furiae toruo fpectacula Marti:
Exitio eft auidum mare nautis.
Mifta fenum ac iuuenum denfantur funera: nullum
Saeua caput Proferpina fugit. 20
Me quoque deuexi rapidus comes Orionis,
Illyricis Notus obruit vndis.
At tu, nauta, vagae ne parce malignus arenae
Offibus & capiti inhumato
Particulam dare. Sic, quodcumque minabitur Eurus 25
Fluctibus Hefperiis, Venufinae
Plectantur filuae, te fofpite: multaque merces,
Vnde poteft, tibi defluat aequo
Ab Ioue, Neptunoque facri cuftode Tarenti.
Negligis immeritis nocituram 30
Poftmodo te natis fraudem committere: fors &
Debita iura vicesque fuperbae
Te maneant ipfum. Precibus non linquar inultis:
Teque piacula nulla refoluent.
Quamquam feftinas, (non eft mora longa) licebit 35
Iniecto ter puluere curras.

AD ICCIVM

ODE XXIX.

Mirum eſt & monſtri ſimile, Iccium Philoſophum, ſtudio intermiſſo, ad militiam tranſiſſe diuitiarum cupiditate.

Icci, beatis nunc Arabum inuides
Gazis: & acrem militiam paras
Non ante deuictis Sabaeae
Regibus: horribilique Medo 4
Nectis catenas. Quae tibi virginum
Sponſo necato barbara ſeruiet?
Puer quis ex aula capillis
Ad cyathum ſtatuetur vnctis, 8
Doctus ſagittas tendere Sericas
Arcu paterno? quis neget arduis
Pronos relabi poſſe riuos
Montibus, & Thyberim reuerti: 12
Quum tu coemtos vndique nobiles
Libros Panaeti, Socraticam & domum
Mutare loricis Iberis,
Pollicitus meliora, tendis? 16

AD VENEREM
ODE XXX.

Rogat Venerem, vt in aedem Glycerae, ſibi dedicatam, veniat.

O Venus, regina Cnidi Paphique,
Sperne dilectam Cypron, & vocantis
Ture te multo Glycerae decoram
Transfer in aedem. 4
Feruidus tecum puer, & ſolutis
Gratiae zonis, properentque Nymphae,
Et parum comis ſine te Iuuentas,
Mercuriusque. 8

AD APOLLINEM
ODE XXXI.

Non diuitias petit ab Apolline, ſed vt ſit mens ſana in corpore ſano.

Quid dedicatum poſcit Apollinem
Vates? quid orat, de patera nouum
Fundens liquorem? non opimas
Sardiniae ſegetes feracis: 4

Non aeſtuoſae grata Calabriae
Armenta: non aurum, aut ebur Indicum:
Non rura, quae Liris quieta
Mordet aqua, taciturnus amnis. 8
Premant Calena falce, quibus dedit
Fortuna, vitem: diues & aureis
Mercator exſiccet culullis
Vina Syra reparata merce, 12
Dis carus ipſis: quippe ter & quater
Anno reuiſens aequor Atlanticum
Impune. Me paſcunt oliuae,
Me cichorea, leuesque maluae. 16
Frui paratis & valido mihi,
Latoe, dones, ac (precor) integra
Cum mente nec turpem ſenectam
Degere, nec cithara carentem. 20

AD LYRAM

ODE XXXII.

Adloquitur lyram, eamque poſcit, vt ſibi adſit, & ſecum canere non deſinat.

Poſcimur. Si quid vacui ſub vmbra
Luſimus tecum, quod & hunc in annum
Viuat, & plures: age, dic Latinum
Barbite carmen, 4
Lesbio primum modulate ciui:
Qui ferox bello tamen inter arma,
Siue iactatam religarat vdo
Litore nauim, 8
Liberum & Muſas, Veneremque, & illi
Semper haerentem puerum canebat:
Et Lycum, nigris oculis nigroque
Crine decorum. 12
O decus Phoebi, & dapibus ſupremi
Grata teſtudo Iouis, o laborum
Dulce lenimen, mihi cumque ſalue
Rite vocanti. 16

AD ALBIVM TIBVLLVM

ODE XXXIII.

Ne plus aequo doleat, ſibi riualem a Glycera indigne antiponi.

Albi, ne doleas plus nimio, memor
Immitis Glycerae: neu miſerabiles
Decantes elegos, cur tibi iunior
Laeſa praeniteat fide. 4
Inſignem tenui fronte Lycorida
Cyri torret amor, Cyrus in aſperam
Declinat Pholoen: ſed prius Appulis
Iungentur capreae lupis, 8
Quam turpi Pholoe peccet adultero.
Sic viſum Veneri: cui placet impares
Formas atque animos ſub iuga ahenea
Saeuo mittere cum ioco. 12
Ipſum me melior quum peteret Venus,
Grata detinuit compede Myrtale
Libertina, fretis acrior Adriae
Curuantis Calabros ſinus. 16

AD SE IPSVM

ODE XXXIV.

Quem poenitet, quod Epicureos ſequutus, parum ſtudioſe deos coluerit.

Parcus deorum cultor & infrequens,
Inſanientis dum ſapientiae
Conſultus erro, nunc retrorſum
Vela dare, atque iterare curſus 4
Cogor relictos. Namque Dieſpiter,
Igni coruſco nubila diuidens
Plerumque, per purum tonantes
Egit equos, volucremque currum: 8
Quo bruta tellus, & vaga flumina,
Quo Styx, & inuiſi horrida Taenari
Sedes, Atlanteusque finis
Concutitur. Valet ima ſummis 12
Mutare, & inſignem adtenuat deus,
Obſcura premens. Hinc apicem rapax
Fortuna cum ſtridore acuto
Suſtulit, hic poſuiſſe gaudet. 16

AD FORTVNAM

ODE XXXV.

Obſecrat eam, vt Caeſarem conſeruet in Britannos iturum.

O Diua, gratum quae regis Antium,
Praeſens vel imo tollere de gradu
Mortale corpus, vel ſuperbos
Vertere funeribus triumphos: 4
Te pauper ambit ſollicita prece
Ruris colonus: te dominam aequoris,
Quicumque Bithyna laceſſit
Carpathium pelagus carina. 8
Te Dacus aſper, te profugi Scythae,
Vrbesque, gentesque, & Latium ferox,
Regumque matres barbarorum, &
Purpurei metuunt tyranni: 12
Iniurioſo ne pede proruas
Stantem columnam: neu populus frequens
Ad arma ceſſantes, ad arma
Concitet, imperiumque frangat. 16
Te ſemper anteit ſaeua Neceſſitas,

Clauos trabales & cuneos manu
Geſtans ahena: nec ſeuerus
Vncus abeſt, liquidumque plumbum. 20
Te ſpes & albo rara fides colit
Velata panno: nec comitem abnegat,
Vtcumque mutata potentes
Veſte domos inimica linquis. 24
At vulgus infidum & meretrix retro
Periura cedit: diffugiunt cadis
Cum faece ſiccatis amici,
Ferre iugum pariter doloſi. 28
Serues iturum Caeſarem in vltimos
Orbis Britannos, & iuuenum recens
Examen Eois timendum
Partibus, Oceanoque rubro. 32
Eheu! cicatricum & ſceleris pudet,
Fratrumque. Quid nos dura refugimus
Aetas? quid intactum nefaſti
Liquimus? vnde manum iuuentus 36
Metu deorum continuit? quibus
Pepercit aris? o vtinam noua
Incude diffingas retuſum in
Maſſagetas Arabesque ferrum. 40

AD POMPONIVM NVMIDAM

ODE XXXVI.

Ob cuius ex Hiſpania reditum gaudio exſultat.

Et ture & fidibus iuuat
Placare, & vituli ſanguine debito
Cuſtodes Numidae deos:
Qui nunc Heſperia ſoſpes ab vltima,
Caris multa ſodalibus, 5
Nulli plura tamen diuidit oſcula,
Quam dulci Lamiae; memor
Actae non alio rege puertiae,
Mutataeque ſimul togae.
Creſſa ne careat pulchra dies nota: 10
Neu promtae modus amphorae,
Neu morem in Salium ſit requies pedum:
Neu multi Damalis meri
Baſſum Threicia vincat amyſtide:
Neu deſint epulis roſae, 15
Neu viuax apium, neu breue lilium.

Omnes in Damalin putres
Deponent oculos: nec Damalis noue
Diuelletur adultero,
Lasciuis ederis ambitiosior. 20

AD SODALES
ODE XXXVII.

Quos hortatur ad indulgendum genio ob victoriam Actiacam.

Nunc est bibendum, nunc pede libero
Pulsanda tellus: nunc Saliaribus
Ornare puluinar deorum,
Tempus erat, dapibus, sodales. 4
Antehac nefas depromere Caecubum
Cellis auitis, dum Capitolio
Regina dementes ruinas,
Funus & imperio parabat, 8
Contaminato cum grege turpium
Morbo virorum quidlibet impotens
Sperare, fortunaque dulci
Ebria. Sed minuit furorem 12

Vix vna ſoſpes nauis ab ignibus:
Mentemque lymphatam Mareotico
Redegit in veros timores
Caeſar, ab Italia volantem 16
Remis adurgens, (accipiter velut
Molles columbas, aut leporem citus
Venator in campis niualis
Aemoniae) daret vt catenis 20
Fatale monſtrum: quae generoſius
Perire quaerens, nec muliebriter
Expauit enſem, nec latentes
Claſſe cita reparauit oras. 24
Auſa & iacentem viſere regiam
Vultu ſereno, fortis & aſperas
Tractare ſerpentes, vt atrum
Corpore combiberet venenum: 28
Deliberata morte ferocior:
Saeuis Liburnis ſcilicet inuidens,
Priuata deduci ſuperbo
Non humilis mulier triumpho. 32

AD MINISTRVM

ODE XXXVIII.

Vult famulum ſuum nihil aliud adhibere ad externum conuiuii adparatum, quam myrtum.

Perſicos odi puer adparatus:
Diſplicent nexae philyra coronae:
Mitte ſectari, roſa quo locorum
Sera moretur. 4
Simplici myrto nihil adlabores
Sedulus curae: neque te miniſtrum
Dedecet myrtus, neque me, ſub arcta
Vite bibentem. 8

Q. HORATII F.

CARMINVM

LIBER II.

AD C. ASINIVM POLLIONEM

ODE I.

Pollionem monet, vt tragoediarum ſcripturam tantiſper intermittat, dum respublica ſit compoſita. Deinde commendat illius ſcripta.

Motum ex Metello conſule ciuicum,
Bellique cauſſas, & vitia & modos,
Ludumque fortunae, grauesque
Principum amicitias, & arma 4
Nondum expiatis vncta cruoribus,
Periculoſae plenum opus aleae,
Tractas, & incedis per ignes
Subpoſitos cineri doloſo. 8
Paullum ſeuerae Muſa tragoediae
Deſit theatris: mox vbi publicas

Res ordinaris, grande munus
Cecropio repetes cothurno, 12
Infigne moeftis praefidium reis,
Et confulenti Pollio curiae:
Cui laurus aeternos honores
Dalmatico peperit triumpho. 16
Iam nunc minaci murmure cornuum
Perftringis aures: iam litui ftrepunt:
Iam fulgor armorum fugaces
Terret equos, equitumque vultus. 20
Audire magnos iam videor duces
Non indecoro puluere fordidos:
Et cuncta terrarum fubacta,
Praeter atrocem animum Catonis. 24
Iuno, & deorum quisquis amicior
Afris, inulta cefferat impotens
Tellure: victorum nepotes
Rettulit inferias Iugurthae. 28
Quis non Latino fanguine pinguior
Campus fepulcris impia proelia
Teftatur, auditumque Medis
Hefperiae fonitum ruinae? 32

Qui gurges, aut quae flumina lugubris,
Ignara belli? quod mare Dauniae
Non decolorauere caedes,
Quae caret ora cruore noſtro? 36
Sed ne relictis Muſa procax iocis
Ceae retractes munera naeniae:
Mecum Dionaeo ſub antro
Quaere modos leuiore plectro. 40

AD C. SALLVSTIVM CRISPVM
ODE II.

Proculeium laudat ob liberalitatem in fratres. Contemtus pecuniae ſolum regem efficit & beatum.

Nullus argento color eſt, auaris
Abditae terris inimice lamnae,
Criſpe Salluſti, niſi temperato
Splendeat vſu. 4
Viuet extento Proculeius aeuo,
Notus in fratres animi paterni:
Illum aget penna metuente ſolui
Fama ſuperſtes. 8

Latius regnes, auidum domando
Spiritum, quam ſi Libyam remotis
Gadibus iungas, & vterque Poenus
Seruiat vni. 12

Creſcit indulgens ſibi dirus hydrops:
Nec ſitim pellit, niſi cauſſa morbi
Fugerit venis, & aquoſus albo
Corpore languor. 16

Redditum Cyri ſolio Fhraaten,
Diſſidens plebi, numero beatorum
Eximit virtus: populumque falſis
Dedocet vti 20

Vocibus: regnum & diadema tutum
Deferens vni, propriamque laurum,
Quisquis ingentes oculo irretorto
Spectat aceruos. 24

AD DELIVM

ODE III.

Moderate ferenda vtraque eſt fortuna, quum omnibus impendeat aequa moriendi conditio.

Aequam memento rebus in arduis
Seruare mentem, non ſecus ac bònis
Ab inſolenti temperatam
Laetitia, moriture Deli: 4
Seu moeſtus omni tempore vixeris,
Seu te in remoto gramine per dies
Feſtos reclinatum bearis
Interiore nota Falerni. 8
Quo pinus ingens, albaque populus
Vmbram hoſpitalem conſociare amant
Ramis, & obliquo laborat
Lympha fugax trepidare riuo. 12
Huc vina, & vnguenta, & nimium breues
Flores amoenae ferre iube roſae:
Dum res, & aetas, & ſororum
Fila trium patiuntur atra. 16

Cedes coemtis ſaltibus, & domo,
Villaque, flauus quam Thyberis lauit,
Cedes: & exſtructis in altum
Diuitiis potietur haeres. 20

Diuesne, priſco natus ab Inacho,
Nil intereſt, an pauper & infima
De gente ſub diuo moreris,
Victima nil miſerantis Orci. 24

Omnes eodem cogimur, omnium
Verſatur vrna: ſerius, ocius
Sors exitura, & nos in aeternum
Exſilium impoſitura cymbae. 28

AD XANTHIAM PHOCEVM
ODE IV.

Non eſt cur Xanthias erubeſcat, quod Phyllida ancillam amet, quum multis magnis viris idem vſu venerit.

Ne ſit ancillae tibi amor pudori,
Xanthia Phoceu; prius inſolentem
Serua Briſeis niueo colore
Mouit Achillem: 4

Mouit Aiacem Telamone natum
Forma captiuae dominum Tecmeſſae:
Arſit Atrides medio in triumpho
Virgine rapta: 8

Barbarae poſtquam cecidere turmae
Theſſalo victore, & ademtus Hector
Tradidit feſſis leuiora tolli
Pergama Graiis. 12

Neſcias an te generum beati
Phyllidis flauae decorent parentes:
Regium certe genus & penates
Moeret iniquos. 16

Crede non illam tibi de ſceleſta
Plebe delectam: neque ſic fidelem,
Sic lucro auerſam potuiſſe naſci
Matre pudenda. 20

Brachia & vultum, teretesque ſuras
Integer laudo. Fuge ſuſpicari,
Cuius octauum trepidauit aetas
Claudere luſtrum. 24

IN LALAGEN
ODE V.

Pulcherrima Lalage eſt virgo viro immatura, ergo ab eius cupiditate eſt mens reuocanda.

Nondum ſubacta ferre iugum valet
Ceruice: nondum munia comparis
Aequare, nec tauri ruentis
In Venerem tolerare pondus. 4
Circa virentes eſt animus tuae
Campos iuuencae, nunc fluuiis grauem
Solantis aeſtum, nunc in vdo
Ludere cum vitulis ſalicto 8
Praegeſtientis. Tolle cupidinem
Immitis vuae: iam tibi liuidos
Diſtinguet autumnus racemos
Purpureo varius colore: 12
Iam te ſequetur. Currit enim ferox
Aetas: & illi, quos tibi demſerit,
Adponet annos. Iam proterua
Fronte petet Lalage maritum; 16

Dilecta, quantum non Pholoe fugax,
Non Chloris: albo fic humero nitens,
Vt pura nocturno renidet
Luna mari, Gnidiusque Gyges, 20
Quem fi puellarum infereres choro,
Mire fagaces falleret hofpites
Difcrimen obfcurum, folutis
Crinibus ambiguoque vultu. 24

AD SEPTIMIVM
ODE VI.

Optat habere fuae fenectutis fedem Tibur & Tarentum, quorum laudat amoenitatem.

Septimi, Gades aditure mecum, &
Cantabrum indoctum iuga ferre noftra, &
Barbaras Syrtes, vbi Maura femper
Aeftuat vnda: 4
Tibur Argeo pofitum colono,
Sit meae fedes vtinam fenectae:
Sit modus laffo maris, & viarum,
Militiaeque. 8

Vnde ſi Parcae prohibent iniquae,
Dulce pellitis ouibus Galaeſi
Flumen, & regnata petam Laconi
Rura Phalanto. 12
Ille terrarum mihi praeter omnes
Angulus ridet, vbi non Hymetto
Mella decedunt, viridique certat
Bacca Venafro: 16
Ver vbi longum, tepidasque praebet
Iuppiter brumas: & amicus Aulon
Fertili Baccho, minimum Falernis
Inuidet vuis. 20
Ille te mecum locus & beatae
Poſtulant arces: ibi tu calentem
Debita ſparges lacrima fauillam
Vatis amici. 24

AD POMPEIVM VARVM

ODE VII.

Cui reditum gratulatur in patriam.

O ſaepe mecum tempus in vltimum
Deducte, Bruto militiae duce,
Quis te redonauit Quiritem
Dis patriis, Italoque coelo, 4
Pompei, meorum prime ſodalium,
Cum quo morantem ſaepe diem mero
Fregi, coronatus nitentes
Malobathro Syrio capillos? 8
Tecum Philippos & celerem fugam
Senſi, relicta non bene parmula,
Quum fracta virtus, & minaces
Turpe ſolum tetigere mento. 12
Sed me per hoſtes Mercurius celer
Denſo pauentem ſuſtulit aere:
Te rurſus in bellum reſorbens
Vnda fretis tulit aeſtuoſis. 16

Ergo obligatam redde Ioui dapem:
Longaque feſſum militia latus
Depone ſub lauru mea: nec
Parce cadis tibi deſtinatis. 20
Obliuioſo laeuia Maſſico
Ciboria exple: funde capacibus
Vnguenta de conchis: quis vdo
Deproperare apio coronas 24
Curatue myrto? quem Venus arbitrum
Dicet bibendi? non ego ſanius
Bacchabor Edonis: recepto
Dulce mihi furere eſt amico. 28

IN IVLIAM BARINEN
ODE VIII.

Non eſt cur Barini iuranti credatur, quum ex periuriis pulchrior exoriatur.

Vlla ſi iuris tibi peierati
Poena, Barine, nocuiſſet vmquam:
Dente ſi nigro fieres, vel vno
Turpior vngui: 4

Crederem. Sed tu ſimul obligaſti
Perfidum votis caput, eniteſcis
Pulchrior multo, iuuenumque prodis
Publica cura. 8

Expedit matris cineres opertos
Fallere, & toto taciturna noctis
Signa cum coelo, gelidaque diuos
Morte carentes. 12

Ridet hoc (inquam) Venus ipſa, rident
Simplices Nymphae, ferus & Cupido,
Semper ardentes acuens ſagittas
Cote cruenta. 16

Adde, quod pubes tibi creſcit omnis:
Seruitus creſcit noua: nec priores
Impiae tectum dominae relinquunt
Saepe minati. 20

Te ſuis matres metuunt iuuencis,
Te ſenes parci, miſeraeque nuper
Virgines nuptae, tua ne retardet
Aura maritos. 24

AD VALGIVM

ODE IX.

Vt tandem aliquando mortem pueri ſui Myſtis deflere deſinat.

Non ſemper imbres nubibus hiſpidos
Manant in agros: aut mare Caſpium
Vexant inaequales procellae
Vſque: nec Armeniis in oris, 4
Amice Valgi, ſtat glacies iners
Menſes per omnes: aut aquilonibus
Querceta Gargani laborant,
Et foliis viduantur orni. 8
Tu ſemper vrges flebilibus modis
Myſtem ademtum: nec tibi Veſpero
Surgente decedunt amores,
Nec rapidum fugiente ſolem. 12
At non ter aeuo functus amabilem
Plorauit omnes Antilochum ſenex
Annos: nec impubem parentes
Troilon, aut Phrygiae ſorores 16

Fleuere ſemper. Deſine mollium
Tandem querelarum, & potius noua
Cantemus Auguſti tropaea
Caeſaris, & rigidum Niphaten, 20
Medumque flumen gentibus additum
Victis, minores voluere vortices:
Intraque praeſcriptum Gelonos
Exiguis equitare campis. 24

AD LICINIVM

ODE X.

Mediocritas in vtraque fortuna eſt ferenda.

Rectius viues, Licini, neque altum
Semper vrgendo: neque dum procellas
Cautus horreſcis, nimium premendo
Litus iniquum. 4
Auream quisquis mediocritatem
Diligit, tutus caret obſoleti
Sordibus tecti, caret inuidenda
Sobrius aula. 8

Saepius ventis agitatur ingens
Pinus: & celſae grauiore caſu
Decidunt turres: feriuntque ſummos
Fulgura montes. 12

Sperat infeſtis, metuit ſecundis
Alteram ſortem bene praeparatum
Pectus. Informes hiemes reducit
Iuppiter, idem 16

Summouet. Non, ſi male nunc, & olim
Sic erit. Quondam cithara tacentem
Suſcitat Muſam, neque ſemper arcum
Tendit Apollo. 20

Rebus anguſtis animoſus atque
Fortis adpare: ſapienter idem
Contrahes vento nimium ſecundo
Turgida vela. 24

AD Q. HIRPINVM

ODE XI.

Omiſſis curis viuendum eſt hilariter.

Quid bellicoſus Cantaber, & Scythes,
Hirpine Quinti, cogitet, Adria
Diuiſus obiecto, remittas
Quaerere: nec trepides in vſum 4
Poſcentis aeui pauca. Fugit retro
Laeuis iuuentas, & decor, arida
Pellente laſciuos amores
Canitie, facilemque ſomnum. 8
Non ſemper idem floribus eſt honos
Vernis, neque vno luna rubens nitet
Vultu: quid aeternis minorem
Conſiliis animum fatigas? 12
Cur non ſub alta vel platano, vel hac
Pinu iacentes ſic temere, & roſa
Canos odorati capillos,
Dum licet, Aſſyriaque nardo, 16
Potamus vncti? diſſipat Euius

Curas edaces. Quis puer ocius
Reſtinguet ardentis Falerni
Pocula praetereunte lympha? 20
Quis deuium ſcortum eliciet domo
Lyden? eburna, dic age, cum lyra
Maturet, incomtam Lacaenae
More comam religata nodo. 24

AD MAECENATEM

ODE XII.

Res graues & tragicae carmini lyrico non conueniunt. Horatius praeter Lycymniae formam & res amatorias nihil canet.

Nolis longa ferae bella Numantiae,
Nec durum Hannibalem, nec Siculum mare
Poeno purpureum ſanguine, mollibus
Aptari citharae modis: 4
Nec ſaeuos Lapithas, & nimium mero
Hylaeum, domitosque Herculea manu
Telluris iuuenes, vnde periculum
Fulgens contremuit domus 8

Saturni veteris. Tuque pedeſtribus
Dices hiſtoriis proelia Caeſaris,
Maecenas, melius, ductaque per vias
Regum colla minantium. 12
Me dulces dominae Muſa Lycymniae
Cantus, me voluit dicere lucidum
Fulgentes oculos, & bene mutuis
Fidum pectus amoribus: 16
Quam ne ferre pedem dedecuit choris,
Nec certare ioco, nec dare brachia
Ludentem nitidis virginibus, ſacro
Dianae celebris die. 20
Num tu, quae tenuit diues Achaemenes,
Aut pinguis Phrygiae Mygdonias opes,
Permutare velis crine Lycymniae,
Plenas aut Arabum domos, 24
Dum flagrantia detorquet ad oſcula
Ceruicem, aut facili ſaeuitia negat
Quae poſcente magis gaudeat eripi,
Interdum rapere occupet? 28

IN ARBOREM CVIVS CASV REPENTINO PAENE OPPRESSVS FVERAT

ODE XIII.

Ille & nefasto te posuit die,
Quicumque primum & sacrilega manu
Produxit, arbos, in nepotum
Perniciem, opprobriumque pagi. 4
Illum & parentis crediderim sui
Fregisse ceruicem, & penetralia
Sparsisse nocturno cruore
Hospitis: ille venena Colchica, 8
Et quidquid vsquam concipitur nefas,
Tractauit, agro qui statuit meo
Te triste lignum, te caducum
In domini caput immerentis. 12
Quid quisque vitet, numquam homini satis
Cautum est in horas. Nauita Bosporum

Poenus perhorrefcit, neque vltra
Coeca timet aliunde fata. 16
Miles fagittas & celerem fugam
Parthi: catenas Parthus, & Italum
Robur: fed improuifa leti
Vis rapuit rapietque gentes. 20
Quam paene furuae regna Proferpinae,
Et iudicantem vidimus Aeacum,
Sedesque defcretas piorum, &
Aeoliis fidibus querentem 24
Sappho puellis de popularibus:
Et te fonantem plenius aureo,
Alcaee, plectro dura nauis,
Dura fugae mala, dura belli. 28
Vtrumque facro digna filentio
Mirantur vmbrae dicere: fed magis
Pugnas & exactos tyrannos
Denfum humeris bibit aure vulgus. 32
Quid mirum? vbi illis carminibus ftupens
Demittit atras bellua centiceps
Aures, & intorti capillis
Eumenidum recreantur angues? 36

Quin & Prometheus, & Pelopis parens
Dulci laborum decipitur ſono:
Nec curat Orion leones
Aut timidos agitare lyncas. 40

AD POSTHVMVM

ODE XIV.

Vita breuis, & mori neceſſe eſt.

Eheu fugaces, Poſthume, Poſthume,
Labuntur anni: nec pietas moram
Rugis & inſtanti ſeneſtae
Adferet, indomitaeque morti. 4
Non ſi trecenis, quotquot eunt dies,
Amice, places illacrimabilem
Plutona tauris, qui ter amplum
Geryonem Tityonque triſti 8
Compeſcit vnda, ſcilicet omnibus,
Quicumque terrae munere veſcimur,
Enauiganda, ſiue reges,
Siue inopes erimus coloni. 12

Fruſtra cruento Marte carebimus,
Fractisque rauci fluctibus Adriae:
Fruſtra per autumnos nocentem
Corporibus metuemus Auſtrum. 16

Viſendus ater flumine languido
Cocytos errans, & Danai genus
Infame, damnatusque longi
Siſyphus Aeolides laboris. 20

Linquenda tellus, & domus, & placens
Vxor: neque harum, quas colis, arborum
Te, praeter inuiſas cupreſſos,
Vlla breuem dominum ſequetur. 24

Abſumet haeres Caecuba dignior,
Seruata centum clauibus: & mero
Tinget pauimentum ſuperbum
Pontificum potiore coenis 28

IN SVI SAECVLI LVXVM

ODE XV.

Iam pauca aratro iugera regiae
Moles relinquent: vndique latius
Extenta visentur Lucrino
Stagna lacu: platanusque coelebs 4
Euincet vlmos: tum violaria, &
Myrtus, & omnis copia narium,
Spargant oliuetis odorem,
Fertilibus domino priori. 8
Tum spissa ramis laurea feruidos
Excludet ictus. Non ita Romuli
Praescriptum & intonsi Catonis
Auspiciis, veterumque norma. 12
Priuatus illis census erat breuis,
Commune magnum: nulla decempedis
Metata priuatis opacam
Porticus excipiebat Arcton: 16
Nec fortuitum spernere cespitem

Leges ſinebant, oppida publico
 Sumtu iubentes & deorum
  Templa nouo decorare ſaxo. 20

AD GROSPHVM
ODE XVI.

Omnes expetunt animi tranquillitatem, quae neque diuitiis, neque honoribus poteſt adquiri, ſed cupiditates tantum coercendo.

Otium diuos rogat in patenti
Prenſus Aegaeo, ſimul atra nubes
Condidit lunam, neque certa fulgent
  Sidera nautis: 4
Otium bello furioſa Thrace,
Otium Medi pharetra decori,
Grosphe, non gemmis, neque purpura venale,
  Nec auro. 8
Non enim gazae, neque conſularis
Summouet lictor miſeros tumultus
Mentis, & curas laqueata circum
  Tecta volantes. 12

Viuitur paruo bene, cui paternum
Splendet in menſa tenui ſalinum:
Nec leues ſomnos timor aut cupido
Sordidus aufert. 16

Quid breui fortes iaculamur aeuo
Multa? quid terras alio calentes
Sole mutamus? patriae quis exſul
Se quoque fugit? 20

Scandit aeratas vitioſa naues
Cura: nec turmas equitum relinquit,
Ocior ceruis, & agente nimbos
Ocior Euro. 24

Laetus in praeſens animus, quod vltra eſt
Oderit curare: & amara lento
Temperet riſu. Nihil eſt ab omni
Parte beatum. 28

Abſtulit clarum cita mors Achillem,
Longa Tithonum minuit ſenectus:
Et mihi forſan, tibi quod negarit,
Porriget hora. 32

Te greges centum Siculaeque circum
Mugiunt vaccae, tibi tollit hinnitum

Apta quadrigis equa, te bis Afro
Murice tinctae 36
Vestiunt lanae: mihi parua rura &
Spiritum Graiae tenuem Camoenae
Parca non mendax dedit, & malignum
Spernere vulgus. 40

AD MAECENATEM AEGROTVM

ODE XVII.

Quo mortuo negat se velle viuere.

Cur me querelis exanimas tuis?
Nec dis amicum est, nec mihi, te prius
Obire, Maecenas, mearum
Grande decus columenque rerum. 4
Ah! te meae si partem animae rapit
Maturior vis, quid moror altera,
Nec carus aeque, nec superstes
Integer? ille dies vtramque 8
Ducet ruinam: non ego perfidum
Dixi sacramentum. Ibimus, ibimus,

Vtcumque praecedes, ſupremum
Carpere iter comites parati. 12
Me nec Chimaerae ſpiritus igneae,
Nec ſi reſurgat centimanus Gyges,
Diuellet vmquam: ſic potenti
Iuſtitiae placitumque Parcis! 16
Seu Libra, ſeu me Scorpius adſpicit
Formidoloſus, pars violentior
Natalis horae, ſeu tyrannus
Heſperiae Capricornus vndae: 20
Vtrumque noſtrum incredibili modo
Conſentit aſtrum. Te Iouis impio
Tutela Saturno refulgens
Eripuit, volucriſque fati 24
Tardauit alas, quum populus frequens
Laetum theatris ter crepuit ſonum:
Me truncus illapſus cerebro
Suſtulerat, niſi Faunus ictum 28
Dextra leuaſſet, Mercurialium
Cuſtos virorum. Reddere victimas
Aedemque votiuam memento:
Nos humilem feriemus agnam. 32

IN AVARVM

ODE XVIII.

Re tenui ſe contentum dicit, vbi alii cupiditatibus ſuis & diuitiis ſtudent, quaſi perpetuo victuri.

Non ebur, neque aureum
Mea renidet in domo lacunar;
Non trabes Hymettiae
Premunt columnas vltima reciſas
Africa: neque Attali 5
Ignotus haeres regiam occupaui:
Nec Laconicas mihi
Trahunt honeſtae purpuras clientae.
At fides & ingeni
Benigna vena eſt: pauperemque diues 10
Me petit. Nihil ſupra
Deos laceſſo: nec potentem amicum
Largiora flagito,
Satis beatus vnicis Sabinis.
Truditur dies die, 15
Nouaeque pergunt interire lunae:
Tu ſecanda marmora

Locas ſub ipſum funus, & ſepulcri
Immemor, ſtruis domos:
Mariſque Baiis obſtrepentis vrges 20
Summouere litora,
Parum locuples continente ripa.
Quid quod vſque proximos
Reuellis agri terminos, & vltra
Limites clientium 25
Salis auarus; pellitur paternos
In ſinu ferens deos
Et vxor, & vir, ſordidoſque natos.
Nulla certior tamen
Rapacis Orci fine deſtinata, 30
Aula diuitem manet
Herum. Quid vltra tendis? aequa tellus
Pauperi recluditur
Regumque pueris: nec ſatelles Orci
Callidum Promethea 35
Reuexit auro captus. Hic ſuperbum
Tantalum atque Tantali
Genus coercet: hic leuare functum
Pauperem laboribus,
Vocatus atque non vocatus, audit. 40

IN BACCHVM

ODE XIX.

Bacchi laudes, eius numine plenus, canit poeta.

Bacchum in remotis carmina rupibus
Vidi docentem (credite posteri)
Nymphasque dicentes, & aures
Capripedum Satyrorum acutas. 4
Euoe! recenti mens trepidat metu,
Plenoque Bacchi pectore turbidum
Laetatur. Euoe! parce, Liber,
Parce, graui metuende thyrso. 8
Fas peruicaces est mihi Thyadas,
Vinique fontem, lactis & vberes
Cantare riuos, atque truncis
Lapsa cauis iterare mella. 12
Fas & beatae coniugis additum
Stellis honorem, tectaque Penthei
Disiecta non leui ruina,
Thracis & exitium Lycurgi. 16

Tu flectis amnes, tu mare barbarum:
Tu ſeparatis vuidus in iugis
  Nodo coerces viperino
    Biſtonidum ſine fraude crines: 20
Tu, quum parentis regna per arduum
Cohors gigantum ſcanderet impia,
  Rhoetum retorſiſti leonis
    Vnguibus horribilique mala. 24
Quamquam choreis aptior & iocis
Ludoque dictus, non ſat idoneus
  Pugnae ferebaris: ſed idem
    Pacis eras mediusque belli. 28
Te vidit inſons Cerberus aureo
Cornu decorum, leniter adterens
  Caudam, & recedentis trilingui
    Ore pedes tetigitque crura. 32

AD MAECENATEM

ODE XX.

Horatius in cygnum verſus, per vniuerſum peruolabit orbem, vnde ſibi promittit ſuae poeſeos immortalitatem.

Non vſitata, nec tenui ferar
Penna biformis per liquidum aethera
Vates: neque in terris morabor
Longius: inuidiaque maior 4
Vrbes relinquam. Non ego pauperum
Sanguis parentum, non ego, quem vocas,
Dilecte Maecenas, obibo,
Nec Stygia cohibebor vnda. 8
Iam iam reſidunt cruribus aſperae
Pelles, & album mutor in alitem
Superne, naſcunturque laeues
Per digitos humerosque plumae. 12
Iam Daedaleo ocior Icaro
Viſam gementis litora Boſpori,

Syrtesque Getulas canorus
Ales Hyperboreosque campos. 16
Me Colchus, & qui diſſimulat metum
Marſae cohortis Dacus, & vltimi
Noſcent Geloni: me peritus
Diſcet Iber, Rhodanique potor. 20
Abſint inani funere naeniae,
Luctusque turpes & querimoniae.
Compeſce clamorem, ac ſepulcri
Mitte ſuperuacuos honores. 24

Q. HORATII F.
CARMINVM
LIBER III.

VIRGINIBVS PVERISQVE ROMANIS

ODE I.

Vita beata non opibus aut honoribus, sed animi tranquillitate efficitur.

Odi profanum vulgus, & arceo;
Fauete linguis. Carmina non prius
Audita, Musarum sacerdos,
Virginibus puerisque canto. 4
Regum timendorum in proprios greges,
Reges in ipsos imperium est Iouis,
Clari giganteo triumpho,
Cuncta supercilio mouentis. 8
Est vt viro vir latius ordinet
Arbusta sulcis: hic generosior

Descendat in campum petitor:
Moribus hic, meliorque fama 12
Contendat: illi turba clientium
Sit maior. Aequa lege necessitas
Sortitur insignes & imos:
Omne capax mouet vrna nomen. 16
Districtus ensis cui super impia
Ceruice pendet, non Siculae dapes
Dulcem elaborabunt saporem,
Non auium citharaeque cantus 20
Somnum reducent. Somnus agrestium
Lenis virorum non humiles domos
Fastidit vmbrosamque ripam,
Non Zephyris agitata Tempe. 24
Desiderantem quod satis est, neque
Tumultuosum sollicitat mare,
Nec saeuus Arcturi cadentis
Impetus, aut orientis Hoedi: 28
Non verberatae grandine vineae,
Fundusque mendax, arbore nunc aquas
Culpante, nunc torrentia agros
Sidera, nunc hiemes iniquas. 32

Contracta pifces aequora fentiunt,
Iactis in altum molibus. Huc frequens
   Caementa demittit redemtor
   Cum famulis, dominusque terrae 36
Faftidiofus. Sed timor & minae
Scandunt eodem quo dominus: neque
   Decedit aerata triremi, &
   Poft equitem fedet atra cura. 40
Quod fi dolentem nec Phrygius lapis
Nec purpurarum fidere clarior
   Delinit vfus, nec Falerna
   Vitis, Achaemeniumque coftum: 44
Cur inuidendis poftibus & nouo
Sublime ritu moliar atrium?
   Cur valle permutem Sabina
   Diuitias operofiores? 48

AD AMICOS

ODE II.

Pueri a teneris annis paupertati, militiae, & vitae laborioſae, ſunt adſuefaciendi.

Anguſtam, amici, pauperiem pati
Robuſtus acri militia puer
Condiſcat, & Parthos feroces
Vexet eques metuendus haſta; 4
Vitamque ſub diuo & trepidis agat
In rebus. Illum ex moenibus hoſticis
Matrona bellantis tyranni
Proſpiciens, & adulta virgo, 8
Suſpiret: Eheu, ne rudis agminum
Sponſus laceſſat regius aſperum
Tactu leonem, quem cruenta
Per medias rapit ira caedes. 12
Dulce & decorum eſt pro patria mori.
Mors & fugacem perſequitur virum:
Nec parcit imbellis iuuentae
Poplitibus, timidoque tergo. 16

Virtus, repulſae neſcia ſordidae,
Intaminatis fulget honoribus:
Nec ſumit aut ponit ſecures
Arbitrio popularis aurae. 20
Virtus, recludens immeritis mori
Coelum, negata tentat iter via,
Coetusque vulgares & vdam
Spernit humum fugiente penna. 24
Eſt & fideli tuta ſilentio
Merces: vetabo, qui Cereris ſacrum
Vulgarit arcanae, ſub iisdem
Sit trabibus, fragilemue mecum 28
Soluat phaſelum; ſaepe Dieſpiter
Neglectus inceſto addidit integrum;
Raro antecedentem ſceleſtum
Deſeruit pede poena claudo. 32

AD AVGVSTVM

ODE III.

Ne Troiam excitet, & ſedem eligat imperii.

Iuſtum & tenacem propoſiti virum,
Non ciuium ardor praua iubentium,
Non vultus inſtantis tyranni
Mente quatit ſolida, neque Auſter, 4
Dux inquieti turbidus Adriae,
Nec fulminantis magna Iouis manus.
Si fractus illabatur orbis,
Impauidum ferient ruinae. 8
Hac arte Pollux, & vagus Hercules
Innixus, arces adtigit igneas:
Quos inter Auguſtus recumbens
Purpureo bibit ore nectar. 12
Hac te merentem, Bacche pater, tuae
Vexere tigres, indocili iugum
Collo trahentes: hac Quirinus
Martis equis Acheronta fugit, 16

Gratum eloquuta consiliantibus
Iunone diuis: Ilion, Ilion
Fatalis incestusque iudex
Et mulier peregrina vertit 20
In puluerem, ex quo destituit deos
Mercede pacta Laomedon, mihi
Castaeque damnatum Mineruae
Cum populo & duce fraudulento. 24
Iam nec Lacaenae splendet adulterae
Famosus hospes, nec Priami domus
Periura pugnaces Achiuos
Hectoreis opibus refringit: 28
Nostrisque ductum seditionibus
Bellum resedit: protinus & graues
Iras, & inuisum nepotem,
Troica quem peperit sacerdos, 32
Marti redonabo. Illum ego lucidas
Inire sedes, ducere nectaris
Succos, & adscribi quietis
Ordinibus patiar deorum. 36
Dum longus inter saeuiat Ilion
Romamque pontus, qualibet exsules

In parte regnanto beati:
Dum Priami Paridisque busto 40
Insultet armentum, & catulos ferae
Celent inultae: stet Capitolium
Fulgens, triumphatisque possit
Roma ferox dare iura Medis. 44
Horrenda late nomen in ultimas
Extendat oras, qua medius liquor
Secernit Europen ab Afro,
Qua tumidus rigat arua Nilus: 48
Aurum irrepertum, & sic melius situm,
Quum terra celat, spernere fortior,
Quam cogere humanos in vsus,
Omne sacrum rapiente dextra. 52
Quicumque mundo terminus obstitit,
Hunc tangat armis, visere gestiens
Qua parte debacchentur ignes,
Qua nebulae pluuiique rores. 56
Sed bellicosis fata Quiritibus
Hac lege dico, ne nimium pii,
Rebusque fidentes, auitae
Tecta velint reparare Troiae. 60

Troiae renaſcens alite lugubri
Fortuna triſti clade iterabitur,
Ducente victrices cateruas
Coniuge me Iouis & ſorore. 64
Ter ſi reſurgat murus aheneus
Autore Phoebo, ter pereat meis
Exciſus Argiuis, ter vxor
Capta virum puerosque ploret. 68
Non haec iocoſae conueniunt lyrae.
Quo Muſa tendis? deſine peruicax
Referre ſermones deorum, &
Magna modis tenuare paruis. 72

AD CALLIOPEN

ODE IV.

Poeta ſe a multis periculis Muſarum ope ereptum fuiſſe dicit.

Deſcende coelo, & dic age tibia,
Regina, longum, Calliope, melos,
Seu voce nunc mauis acuta,
Seu fidibus, citharaue Phoebi. 4

Auditis? an me ludit amabilis
Infania? audire, & videor pios
Errare per lucos, amoenae
Quos & aquae fubeunt & aurae. 8
Me fabulofae Vulture in Appulo,
Altricis extra limen Apuliae,
Ludo fatigatumque fomno,
Fronde noua puerum palumbes 12
Texere: mirum quod foret omnibus,
Quicumque celfae nidum Acherontiae,
Saltusque Bantinos, & aruum
Pingue tenent humilis Ferenti: 16
Vt tuto ab atris corpore viperis
Dormirem & vrfis: vt premerer facra
Lauroque, collataque myrto,
Non fine dis animofus infans. 20
Vefter, Camoenae, vefter in arduos
Tollor Sabinos: feu mihi frigidum
Praenefte, feu Tibur fupinum,
Seu liquidae placuere Baiae. 24
Veftris amicum fontibus & choris,
Non me Philippis verfa acies retro,

Deuota non exſtinxit arbos,

Non Sicula Palinurus vnda. 28

Vtcumque mecum vos eritis, libens

Inſanientem nauita Boſporum

Tentabo, & arentes arenas

Litoris Aſſyrii, viator. 32

Viſam Britannos hoſpitibus feros,

Et laetum equino ſanguine Concanum:

Viſam pharetratos Gelonos,

Et Scythicum inuiolatus amnem. 36

Vos Caeſarem altum, militia ſimul

Feſſas cohortes abdidit oppidis,

Finire quaerentem labores

Pierio recreatis antro. 40

Vos lene conſilium & datis, & dato

Gaudetis almae. Scimus vt impios

Titanas immanemque turmam

Fulmine ſuſtulerit caduco, 44

Qui terram inertem, qui mare temperat

Ventoſum, & vrbes, regnaque triſtia,

Diuosque, mortalesque turbas

Imperio regit vnus aequo. 48

Magnum illa terrorem intulerat Ioui
Fidens, iuuentus horrida, brachiis:
Fratresque tendentes opaco
Pelion impoſuiſſe Olympo. 52
Sed quid Typhoeus, & validus Mimas,
Aut quid minaci Porphyrion ſtatu,
Quid Rhoecus, euulſisque truncis
Enceladus iaculator audax 56
Contra ſonantem Palladis aegida
Poſſent ruentes? hinc auidus ſtetit
Vulcanus, hinc matrona Iuno, &
Numquam humeris poſiturus arcum, 60
Qui rore puro Caſtaliae lauit
Crines ſolutos, qui Lyciae tenet
Dumeta, natalemque ſiluam
Delius & Patareus Apollo. 64
Vis conſili expers mole ruit ſua:
Vim temperatam di quoque prouehunt
In maius: idem odere vires
Omne nefas animo mouentes. 68
Teſtis mearum centimanus Gygas
Sententiarum notus, & integrae

Tentator Orion Dianae,
Virginea domitus ſagitta. 72
Iniecta monſtris terra dolet ſuis,
Moeretque partus fulmine luridum
Miſſos ad Orcum: nec peredit
Impoſitum celer ignis Aetnam: 76
Incontinentis nec Tityi iecur
Relinquit ales, nequitiae additus
Cuſtos: amatorem trecentae
Pirithoum cohibent catenae. 80

IN LAVDEM AVGVSTI
ODE V.

Coelo tonantem credidimus Iouem
Regnare: praeſens diuus habebitur
Auguſtus, adiectis Britannis
Imperio, grauibusque Perſis. 4
Milesne Craſſi coniuge barbara
Turpis maritus vixit? & hoſtium
(Pro curia, inuerſique mores!)
Conſenuit ſocerorum in armis, 8

Sub rege Medo, Marſus & Appulus,
Anciliorum, nominis & togae
Oblitus aeternaeque Veſtae,
Incolumi Ioue, & vrbe Roma? 12
Hoc cauerat mens prouida Reguli,
Diſſentientis conditionibus
Foedis, & exemplo trahenti
Perniciem veniens in aeuum: 16
Si non periret immiſerabilis
Captiua pubes. Signa ego Punicis
Adfixa delubris, & arma
Militibus ſine caede, dixit, 20
Direpta vidi: vidi ego ciuium
Retorta tergo brachia libero:
Portasque non clauſas, & arua
Marte coli populata noſtro. 24
Auro repenſus ſcilicet acrior
Miles redibit? Flagitio additis
Damnum; neque amiſſos colores
Lana refert medicata fuco: 28
Nec vera virtus, quum ſemel excidit,
Curat reponi deterioribus.

Si pugnat extricata denſis
Cerua plagis, erit ille fortis, 32
Qui perfidis ſe credidit hoſtibus:
Et Marte Poenos proteret altero,
Qui lora reſtrictis lacertis
Senſit iners, timuitque mortem. 36
Hic vnde vitam ſumeret inſcius,
Pacem duello miſcuit. O pudor!
O magna Carthago probroſis
Altior Italiae ruinis! 40
Fertur pudicae coniugis oſculum,
Paruosque natos, vt capitis minor,
Ab ſe remouiſſe, & virilem
Toruus humi poſuiſſe vultum, 44
Donec labantes conſilio patres
Firmaret autor numquam alias dato,
Interque moerentes amicos
Egregius properaret exſul. 48
Atqui ſciebat, quae ſibi barbarus
Tortor pararet: non aliter tamen
Dimouit obſtantes propinquos,
Et populum reditus morantem, 52

Quam ſi clientum longa negotia
Diiudicata lite relinqueret,
Tendens Venafranos in agros,
Aut Lacedaemonium Tarentum. 56

AD ROMANOS
ODE VI.

De moribus ſui faeculi corruptis.

Delicta maiorum immeritus lues,
Romane, donec templa refeceris,
Aedesque labentes deorum, &
Foeda nigro ſimulacra fumo. 4
Dis te minorem quod geris, imperas.
Hinc omne principium, huc refer exitum.
Di multa neglecti dederunt
Heſperiae mala luctuoſae. 8
Iam bis Monaeſes, & Pacori manus
Non auſpicatos contudit impetus
Noſtros: & adieciſſe praedam
Torquibus exiguis renidet. 12

Paene occupatam ſeditionibus
Deleuit vrbem Dacus & Aethiops:
Hic claſſe formidatus, ille
Miſſilibus melior ſagittis. 16
Foecunda culpae ſaecula, nuptias
Primum inquinauere, & genus, & domos.
Hoc fonte deriuata clades
In patriam populumque fluxit. 20
Motus doceri gaudet Ionicos
Matura virgo, & fingitur artibus;
Iam nunc, & inceſtos amores
De tenero meditatur vngui. 24
Mox iuniores quaerit adulteros
Inter mariti vina: neque eligit,
Cui donet improuiſa raptim
Gaudia, luminibus remotis: 28
Sed iuſſa coram non ſine conſcio
Surgit marito, ſeu vocat inſtitor,
Seu nauis Hiſpanae magiſter,
Dedecorum pretioſus emtor. 32

Non his iuuentus orta parentibus
Infecit aequor ſanguine Punico:
Pyrrhumque & ingentem cecidit
Antiochum, Hannibalemque dirum: 36
Sed ruſticorum maſcula militum
Proles, Sabellis docta ligonibus
Verſare glebas, & ſeuerae
Matris ad arbitrium reciſos 40
Portare fuſtes, ſol vbi montium
Mutaret vmbras, & iuga demeret
Bobus fatigatis, amicum
Tempus agens abeunte curru. 44
Damnoſa quid non imminuit dies?
Aetas parentum peior auis tulit
Nos nequiores, mox daturos
Progeniem vitioſiorem. 48

AD ASTERIEN

ODE VII.

Confolatur eam, de viri fui abfentia moeftam.

Quid fles, Afterie, quem tibi candidi
Primo reftituent vere Fauonii,
  Thyna merce beatum
    Conftantis iuuenem fidei 4
Gygen? Ille notis actus ad Oricum,
Poft infana Caprae fidera, frigidas
  Noctes non fine multis
    Infomnis lacrimis agit. 8
Atqui follicitae nuntius hofpitae,
Sufpirare Chloen, & miferam tuis
  Dicens ignibus vri,
    Tentat mille vafer modis. 12
Vt Proetum mulier perfida credulum
Falfis impulerit criminibus, nimis
  Cafto Bellerophonti
    Maturare necem, refert. 16

Narrat paene datum Pelea tartaro,
Magneſſam Hippolyten dum fugit abſtinens:
Et peccare docentes
Fallax hiſtorias monet. 20
Fruſtra: nam ſcopulis ſurdior Icari
Voces audit adhuc integer. At, tibi
Ne vicinus Enipeus
Plus iuſto placeat, caue: 24
Quamuis non alius flectere equum ſciens
Aeque conſpicitur gramine Martio:
Nec quisquam citus aeque
Tuſco denatat alueo. 28
Prima nocte domum claude: neque in vias
Sub cantum querulae deſpice tibiae:
Et te ſaepe vocanti
Duram, difficilis mane. 32

AD MAECENATEM

ODE VIII.

Quum vxorem non habeat, nihilominus Kalendas Martias cur celebret, Maecenas mirari non debet.

Martiis coelebs quid agam Kalendis,
Quid velint flores, & acerra turis
Plena, miraris, positusque carbo in
Cespite viuo, 4
Docte sermones vtriusque linguae:
Voueram dulces epulas & album
Libero caprum, prope funeratus
Arboris ictu.
Hic dies, anno redeunte festus,
Corticem adstrictum pice dimouebit
Amphorae fumum bibere institutae
Consule Tullo. 12
Sume Maecenas cyathos amici
Sospitis centum: & vigiles lucernas
Perfer in lucem: procul omnis esto
Clamor & ira. 16

Mitte ciuiles super vrbe curas.
Occipit Daci Contisonis agmen:
Medus infestus sibi luctuosis
Dissidet armis: 20
Seruit Hispanae vetus hostis orae
Cantaber, sera domitus catena:
Iam Scythae laxo meditantur arcu
Cedere campis. 24
Negligens ne qua populus laboret,
Parce priuatus nimium cauere: &
Dona praesentis rape laetus horae, ac
Linque seuera. 28

AD LYDIAM

ODE IX.

Dialogus est de praeteritis amoribus eisdemque renouandis.

HORATIVS

Donec gratus eram tibi,
Nec quisquam potior brachia candidae
Ceruici iuuenis dabat,
Persarum vigui rege beatior. 4

LYDIA

Donec non alia magis
Arſiſti, neque erat Lydia poſt Chloen,
Multi Lydia nominis
Romana vigui clarior Ilia. 8

HORATIVS

Me nunc Threſſa Chloe regit,
Dulces docta modos, & citharae ſciens,
Pro qua non metuam mori,
Si parcent animae fata ſuperſtiti. 12

LYDIA

Me torret face mutua
Thurini Calais filius Ornithi;
Pro quo bis patiar mori,
Si parcent puero fata ſuperſtiti. 16

HORATIVS

Quid ſi priſca redit Venus?
Diductosque iugo cogit aheneo?
Si flaua excutitur Chloe,
Reiectaeque patet ianua Lydiae?. 20

LYDIA

Quamquam ſidere pulchrior
Ille eſt, tu leuior cortice, & improbo
Iracundior Adria:
Tecum viuere amem, tecum obeam libens. 24

IN LYCEN

ODE X.

Lycen monet, vt poſita duritie ſibi ſupplici parcat.

Extremum Tanaim ſi biberes Lyce,
Saeuo nupta viro, me tamen aſperas
Porrectum ante fores obiicere incolis
Plorares Aquilonibus. 4
Audis quo ſtrepitu ianua, quo nemus
Inter pulchra ſitum tecta remugiat
Ventis, & poſitas vt glaciet niues
Puro numine Iuppiter? 8
Ingratam Veneri pone ſuperbiam:
Ne currente retro funis eat rota.
Non te Penelopen difficilem procis
Tyrrhenus genuit parens. 12

O, quamuis neque te munera, nec preces,
Nec tinctus viola pallor amantium,
    Nec vir Pieria pellice ſaucius
        Curuat, ſupplicibus tuis 16
Parcas, nec rigida mollior eſculo,
Nec Mauris animum mitior anguibus.
    Non hoc ſemper erit liminis aut aquae
        Coeleſtis patiens latus. 20

AD MERCVRIVM

ODE XI.

Mercurium rogat, vt cantus ſibi dictet, quibus animum Lydes flectat in eius amorem, propoſita Danaidum fabula.

Mercuri (nam te docilis magiſtro
Mouit Amphion lapides canendo)
Tuque teſtudo, reſonare ſeptem
        Callida neruis: 4
(Nec loquax olim, neque grata, nunc &
Diuitum menſis & amica templis)
Dic modos, Lyde quibus obſtinatas
        Adplicet aures. 8

Quae, velut latis equa trima campis,
Ludit exſultim, metuitque tangi,
Nuptiarum expers, & adhuc proteruo
Cruda marito. 12

Tu potes tigres comitesque ſiluas
Ducere, & riuos celeres morari.
Ceſſit immanis tibi blandienti
Ianitor aulae 16

Cerberus, quamuis furiale centum
Muniant angues caput eius, atque
Spiritus teter ſaniesque manet
Ore trilingui. 20

Quin & Ixion Tityosque vultu
Riſit inuito: ſtetit vrna paullum
Sicca, dum grato Danai puellas
Carmine mulces. 24

Audiat Lyde ſcelus atque notas
Virginum poenas, & inane lymphae
Dolium fundo pereuntis imo,
Seraque fata, 28

Quae manent culpas etiam ſub Orco:
Impiae, nam quid potuere maius?

Impiae ſponſos potuere duro
Perdere ferro. 32

Vna de multis face nuptiali
Digna, periurum fuit in parentem
Splendide mendax, & in omne virgo
Nobilis aeuum. 36

Surge (quae dixit iuueni marito)
Surge, ne longus tibi ſomnus, vnde
Non times, detur: ſocerum & ſceleſtas
Falle ſorores, 40

Quae, velut nactae vitulos leaenae,
Singulos (eheu) lacerant. Ego illis
Mollior, nec te feriam, nec intra
Clauſtra tenebo. 44

Me pater ſaeuis oneret catenis,
Quod viro clemens miſero peperci:
Me vel extremos Numidarum in agros
Claſſe releget. 48

I, pedes quo te rapiunt & aurae:
Dum fauet nox & Venus: i ſecundo
Omine: & noſtri memorem ſepulcro
Scalpe querelam. 52

AD NEOBVLEN

ODE XII.

Neobule Hebri adolefcentis amore capta, vitam agit inertem & defidiofam.

Miferarum eft, neque amori dare ludum,
Neque dulci mala vino lauere: aut exanimari,
Metuentes patruae verbera linguae.
Tibi qualum Cythereae puer ales,
Tibi telas, operofaeque Mineruae 5
Studium aufert, Neobule, Liparaei nitor Hebri.
Eques ipfo melior Bellerophonte,
Neque pugno, neque fegni pede victus,
Simul vnctos Tiberinis humeros lauit in vndis:
Catus idem per apertum fugientes 10
Agitato grege ceruos iaculari, &
Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum.

AD FONTEM BLANDVSIAE

ODE XIII.

Sacrificium fonti promittit, eiusque amoenitatem summopere commendat.

O fons Blandusiae, splendidior vitro,
Dulci digne mero, non sine floribus!
Cras donaberis hoedo,
Cui frons turgida cornibus 4
Primis, & Venerem & proelia destinat,
Frustra: nam gelidos inficiet tibi
Rubro sanguine riuos
Lasciui soboles gregis. 8
Te flagrantis atrox hora Caniculae
Nescit tangere: tu frigus amabile
Fessis vomere tauris
Praebes, & pecori vago. 12
Fies nobilium tu quoque fontium,
Me dicente cauis impositam ilicem
Saxis: vnde loquaces
Lymphae desiliunt tuae. 16

AD POPVLVM ROMANVM

ODE XIV.

Haec ode laudes continet Augusti, ex Hispania deuictis Cantabris, reuertentis.

Herculis ritu modo dictus, o plebs,
Morte venalem petiisse laurum,
Caesar, Hispana repetit penates
Victor ab ora. 4
Vnico gaudens mulier marito
Prodeat, iustis operata diuis:
Et soror clari dulcis: & decorae
Supplice vitta 8
Virginum matres, iuuenumque nuper
Sospitum. Vos o pueri, & puellae
Iam virum expertae, male nominatis
Parcite verbis. 12
Hic dies vere mihi festus atras
Eximet curas: ego nec tumultum,
Nec mori per vim metuam, tenente
Caesare terras. 16

I, pete vnguentum puer, & coronas,
Et cadum Marſi memorem duelli:
Spartacum ſi qua potuit vagantem
Fallere teſta. 20

Dic & argutae properet Neaerae
Myrrheum nodo cohibere crinem:
Si per inuiſum mora ianitorem
Fiet, abito. 24

Lenit albeſcens animos capillus
Litium & rixae cupidos proteruae.
Non ego hoc ferrem calidus iuuenta,
Conſule Planco. 28

IN CHLORIM
ODE XV.

Vt, iam vetula, petulantiae & libidini modum conſtituat.

Vxor pauperis Ibyci,
Tandem nequitiae fige modum tuae,
Famoſisque laboribus.
Maturo propior deſine funeri

Inter ludere virgines, 5

Et ftellis nebulam fpargere candidis.

Non, fi quid Pholoen fatis,

Et te, Chlori, decet. Filia rectius

Expugnat iuuenum domos,

Pulfo Thyas vti concita tympano. 10

Illam cogit amor Nothi

Lafciuae fimilem ludere capreae:

Te lanae prope nobilem

Tonfae Luceriam, non citharae decent,

Nec flos purpureus rofae, 15

Nec poti vetulam faece tenus cadi.

AD MAECENATEM

ODE XVI.

Auro omnia patent. Horatius vero contentus eft fua forte, vnde beatus exfiftit.

Inclufam Danaen turris ahenea,

Robuftaeque fores, & vigilum canum

Triftes excubiae munierant fatis

Nocturnis ab adulteris: 4

Si non Acrisium, virginis abditae
Custodem pauidum, Iuppiter & Venus
Risissent: fore enim tutum iter & patens,
Conuerso in pretium deo. 8
Aurum per medios ire satellites,
Et perrumpere amat saxa, potentius
Ictu fulmineo. Concidit auguris
Argiui domus, ob lucrum 12
Demersa excidio. Diffidit vrbium
Portas vir Macedo, & subruit aemulos
Reges muneribus. Munera nauium
Saeuos illaqueant duces. 16
Crescentem sequitur cura pecuniam,
Maiorumque fames. Iure perhorrui
Late conspicuum tollere verticem,
Maecenas, equitum decus! 20
Quanto quisque sibi plura negauerit,
A dis plura feret. Nil cupientium
Nudus castra peto, & transfuga diuitum
Partes linquere gestio, 24
Contemtae dominus splendidior rei,
Quam si, quidquid arat non piger Appulus,

Occultare meis dicerer horreis,
Magnas inter opes inops. 28
Purae riuus aquae, ſiluaque iugerum
Paucorum, & ſegetis certa fides meae,
Fulgentem imperio fertilis Africae
Fallit ſorte beatior. 32
Quamquam nec Calabrae mella ferunt apes,
Nec Laeſtrygonia Bacchus in amphora
Langueſcit mihi, nec pinguia Gallicis
Creſcunt vellera paſcuis: 36
Importuna tamen pauperies abeſt:
Nec, ſi plura velim, tu dare deneges.
Contracto melius parua cupidine
Vectigalia porrigam; 40
Quam ſi Mygdoniis regnum Alyattei
Campis continuem. Multa petentibus
Deſunt multa: bene eſt, cui deus obtulit
Parca, quod ſatis eſt, manu. 44

AD AELIVM LAMIAM

ODE XVII.

Lamiae nobilitatem laudat, deinde admonet, vt diem craſtinum hilariter exigat.

Aeli, vetuſto nobilis ab Lamo,
(Quando & priores hinc Lamias ferunt
Denominatos, & nepotum
Per memores genus omne faſtos 4
Autore ab illo ducit originem,
Qui Formiarum moenia dicitur
Princeps, & innantem Maricae
Litoribus tenuiſſe Lirin, 8
Late tyrannus); Cras foliis nemus
Multis & alga litus inutili
Demiſſa tempeſtas ab Euro
Sternet: aquae niſi fallit augur 12
Annoſa cornix. Dum potes, aridum
Compone lignum: cras genium mero
Curabis, & porco bimeſtri
Cum famulis operum ſolutis. 16

AD FAVNVM

ODE XVIII.

Deum filueftrem, precatur, vt per fuos tranfiens agros fibi fuisque fit propitius.

Faune, Nympharum fugientum amator,
Per meos fines & aprica rura
Lenis incedas, abeasque paruis
Aequus alumnis: 4
Si tener pleno cadit hoedus anno,
Larga nec defunt Veneris fodali
Vina craterae, vetus ara multo
Fumat odore. 8
Ludit herbofo pecus omne campo,
Quum tibi nonae redeunt Decembres,
Feftus in pratis vacat otiofo
Cum boue pagus. 12
Inter audaces lupus errat agnos,
Spargit agreftes tibi filua frondes,
Gaudet inuifam pepuliffe foffor
Ter pede terram. 16

AD TELEPHVM
ODE XIX.

Reprehendit eum iocofe, quod, veteres hiftorias defcribens, ea negligat, quae ad iucunde viuendum pertinent.

Quantum diftet ab Inacho
Codrus, pro patria non timidus mori,
Narras, & genus Aeaci,
Et pugnata facro bella fub Ilio.
Quo Chium pretio cadum 5
Mercemur: quis aquam temperet ignibus,
Quo praebente domum, & quota,
Pelignis caream frigoribus, taces.
Da lunae propere nouae,
Da noctis mediae, da, puer, auguris 10
Murenae: tribus aut nouem
Mifcentur cyathis pocula commodis.
Qui Mufas amat impares,
Ternos ter cyathos adtonitus petet
Vates: tres prohibet fupra 15

Rixarum metuens, tangere Gratia
Nudis iuncta fororibus.
Infanire iuuat: cur Berecynthiae
Ceffant flamina tibiae?
Cur pendet tacita fiftula cum lyra? 20
Parcentes ego dexteras
Odi. Sparge rofas: audiat inuidus
Dementem ftrepitum Lycus,
Et vicina feni non habilis Lyco.
Spiffa te nitidum coma, 25
Puro te fimilem, Telephe, vefpero,
Tempeftiua petit Chloe:
Me lentus Glycerae torret amor meae.

AD PYRRHVM
ODE XX.

Ne formofum Nearchum a fua meretricula abftrahat.

Non vides, quanto moueas periclo,
Pyrrhe, Getulae catulos leaenae?
Dura poft paullo fugies inaudax
Proelia raptor: 4

Quum per obſtantes iuuenum cateruas
Ibit inſignem repetens Nearchum:
Grande certamen, tibi praeda cedat
Maior, an illi. 8

Interim dum tu celeres ſagittas
Promis, haec dentes acuit timendos,
Arbiter pugnae poſuiſſe nudo
Sub pede palmam 12

Fertur, & leni recreare vento
Sparſum odoratis humerum capillis:
Qualis aut Nireus fuit, aut aquoſa
Raptus ab Ida. 16

AD AMPHORAM
ODE XXI.

Iocoſe eam admonet, vt vinum vetuſtum in Coruini gratiam effundat, vnde occaſione oblata, vini laudes commemorat.

O nata mecum conſule Manlio,
Seu tu querelas, ſiue geris iocos,
Seu rixam, & inſanos amores,
Seu facilem pia teſta ſomnum: 4

Quocumque lectum nomine Massicum
Seruas, moueri digna bono die;
Descende, Coruino iubente,
Promere languidiora vina. 8
Non ille, quamquam Socraticis madet
Sermonibus, te negligit horridus:
Narratur, & prisci Catonis
Saepe mero caluisse virtus. 12
Tu lene tormentum ingenio admoues
Plerumque duro: tu sapientium
Curas & arcanum iocoso
Consilium retegis Lyaeo: 16
Tu spem reducis mentibus anxiis,
Viresque: & addis cornua pauperi,
Post te neque iratos trementi
Regum apices, neque militum arma. 20
Te Liber, & si laeta aderit Venus,
Segnesque nodum soluere Gratiae,
Viuaeque producent lucernae,
Dum rediens fugat astra Phoebus. 24

IN DIANAM

ODE XXII.

Dianae, cuius officia celebrat, pinum villae ſuae imminentem conſecrat.

Montium cuſtos nemorumque, virgo,
Quae laborantes vtero puellas
Ter vocata audis, adimisque leto,
Diua triformis: 4
Imminens villae tua pinus eſto,
Quam per exactos ego laetus annos
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem. 8

AD PHIDILEN

ODE XXIII.

Dii puris manibus & conſcientia vitae bene actae ſunt colendi.

Coelo ſupinas ſi tuleris manus
Naſcente luna, ruſtica Phidile,
Si ture placaris & horna
Fruge Lares, auidaque porca: 4

Nec peſtilentem ſentiet Africum·
Foecunda vitis, nec ſterilem ſeges
Rubiginem, aut dulces alumni
Pomifero graue tempus anno. 8
Nam, quae niuali paſcitur Algido
Deuota quercus inter & ilices,
Aut creſcit Albanis in herbis
Victima, pontificum ſecures 12
Ceruice tinget. Te nihil adtinet
Tentare multa caede bidentium
Paruos coronantem marino
Rore deos, fragilique myrto. 16
Immunis aram ſi tetigit manus,
Non ſumtuoſa blandior hoſtia,
Mollibit auerſos Penates
Farre pio, & ſaliente mica. 20

IN DIVITES AVAROS

ODE XXIV.

Intactis opulentior
  Thesauris Arabum, & diuitis Indiae,
Caementis licet occupes
  Tyrrhenum omne tuis & mare Ponticum:
Si figit adamantinos 5
  Summis verticibus dira necessitas
Clauos: non animum metu,
  Non mortis laqueis expedies caput.
Campestres melius Scythae,
  (Quorum plaustra vagas rite trahunt domos) 10
Viuunt, & rigidi Getae,
  Immetata quibus iugera liberas
Fruges & Cererem ferunt,
  Nec cultura placet longior annua,
Defunctumque laboribus 15
  Aequali recreat sorte vicarius.
Illic matre carentibus
  Priuignis mulier temperat innocens:
Nec dotata regit virum

Coniux, nec nitido ſidit adultero. 20
Dos eſt magna parentium
Virtus, & metuens alterius viri
Certo foedere caſtitas,
Et peccare nefas, aut pretium eſt mori.
O quisquis volet impias 25
Caedes, & rabiem tollere ciuicam;
Si quaeret pater vrbium
Subſcribi ſtatuis, indomitam audeat
Refraenare licentiam,
Carus poſtgenitis, quatenus, heu nefas! 30
Virtutem incolumem odimus,
Sublatam ex oculis quaerimus inuidi.
Quid triſtes querimoniae,
Si non ſupplicio culpa reciditur?
Quid leges ſine moribus 35
Vanae proficiunt? ſi, neque feruidis
Pars incluſa caloribus
Mundi, nec Boreae finitimum latus,
Durataeque ſolo niues
Mercatorem abigunt, horrida callidi 40
Vincunt aequora nauitae,
Magnum pauperies opprobrium iubet

Quiduis & facere & pati,
    Virtutisque viam deserit arduae?
Vel nos in Capitolium, 45
    Quo clamor vocat & turba fauentium:
Vel nos in mare proximum
    Gemmas, & lapides, aurum & inutile,
Summi materiam mali,
    Mittamus, scelerum si bene poenitet; 50
Eradenda Cupidinis
    Praui sunt elementa, & tenerae nimis
Mentes asperioribus
    Formandae studiis. Nescit equo rudis
Haerere ingenuus puer, 55
    Venarique timet; ludere doctior,
Seu Graeco iubeas trocho,
    Seu malis vetita legibus alea.
Quum periura patris fides
    Consortem socium fallat & hospitem, 60
Indignoque pecuniam
    Haeredi properet: scilicet improbae
Crescunt diuitiae: tamen
    Curtae nescio quid semper abest rei.

IN BACCHVM

ODE XXV.

Bacchi inſtinctu concitatus noua quaedam carmina lyrica de Auguſto eſt dicturus.

Quo me, Bacche, rapis tui
Plenum? quae in nemora, aut quos agor in ſpecus
Velox mente noua? quibus
Antris egregii Caeſaris audiar
Aeternum meditans decus 5
Stellis inſerere & conſilio Iouis?
Dicam inſigne, recens, adhuc
Indictum ore alio. Non ſecus in iugis
Exſomnis ſtupet Euias,
Hebrum proſpiciens, & niue candidam 10
Thracen, ac pede barbaro
Luſtratam Rhodopen, vt mihi deuio
Rupes & vacuum nemus
Mirari libet! O Naiadum potens,
Baccharumque valentium 15
Proceras manibus vertere fraxinos:

Nil paruum aut humili modo,
  Nil mortale loquar. Dulce periculum eſt,
O Lenaee, ſequi deum,
  Cingentem viridi tempora pampino. 20

AD VENEREM
ODE XXVI.

Seneſtute iam confeſtus, lyrae & rebus amatoriis valedicit.

Vixi puellis nuper idoneus,
Et militaui non ſine gloria:
  Nunc arma defunſtumque bello
    Barbiton hic paries habebit, 4
Laeuum marinae qui Veneris latus
Cuſtodit. Hic, hic ponite lucida
  Funalia, & veſtes, & arcus
    Oppoſitis foribus minaces. 8
O, quae beatam diua tenes Cyprum, &
Memphim carentem Sythonia niue,
  Regina, ſublimi flagello
    Tange Chloen ſemel, arrogantem. 12

AD GALATEAM NAVIGATVRAM

ODE XXVII.

Dehortatur eam praecipue exemplo Europae.

Impios parrae recinentis omen
Ducat, & praegnans canis, aut ab agro
Raua decurrens lupa Lanuuino,
Foetaque vulpes; 4
Rumpat & ſerpens iter inſtitutum,
Si per obliquum ſimilis ſagittae
Terruit mannos. Ego cui timebo
Prouidus auſpex? 8
Antequam ſtantes repetat paludes
Imbrium diuina auis imminentum;
Oſcinem coruum prece ſuſcitabo
Solis ab ortu. 12
Sis licet felix vbicumque mauis,
Et memor noſtri Galatea viuas:
Teque nec laeuus vetet ire picus,
Nec vaga cornix. 16

Sed vides, quanto trepidet tumultu
Pronus Orion. Ego, quid ſit ater
Adriae, noui, ſinus: & quid albus
Peccet Iapix. 20

Hoſtium vxores puerique caecos
Sentiant motus orientis Hoedi, &
Aequoris nigri fremitum, & trementes
Verbere ripas. 24

Sic & Europe niueum doloſo
Credidit tauro latus, & ſcatentem
Belluis pontum, mediasque fraudes
Palluit audax. 28

Nuper in pratis ſtudioſa florum, &
Debitae Nymphis opifex coronae,
Nocte ſubluſtri, nihil aſtra praeter
Vidit & vndas. 32

Quae ſimul centum tetigit potentem
Oppidis Creten, pater o relictum
Filiae nomen, pietasque, dixit
Victa furore. 36

Vnde? quo veni? leuis vna mors eſt
Virginum culpae. Vigilansne ploro

Turpe commiſſum? an vitiis carentem
Ludit imago 40
Vana, quae porta fugiens eburna
Somnium ducit? meliusne fluctus
Ire, per longos fuit, an recentes
Carpere flores? 44
Si quis infamem mihi nunc iuuencum
Dedat iratae, lacerare ferro, &
Frangere enitar modo multum amati
Cornua tauri. 48
Impudens liqui patrios penates,
Impudens Orcum moror. O deorum
Si quis haec audis, vtinam inter errem
Nuda leones! 52
Antequam turpis macies decentes
Occupet malas, teneraeque ſuccus
Defluat praedae, ſpecioſa quaero
Paſcere tigres. 56
Vilis Europe pater vrget abſens:
Quid mori ceſſas? potes hac ab orno
Pendulum zona bene te ſequuta
Laedere collum. 60

Siue te rupes & acuta leto
Saxa delectant: age, te procellae
Crede veloci: nisi herile mauis
Carpere pensum, 64
Regius sanguis, dominaeque tradi
Barbarae pellex. Aderat querenti
Perfidum ridens Venus, & remisso
Filius arcu. 68
Mox vbi lusit satis, abstineto
(Dixit) irarum calidaeque rixae,
Quum tibi inuisus laceranda reddet
Cornua taurus. 72
Vxor inuicti Iouis esse nescis?
Mitte singultus: bene ferre magnam
Disce fortunam: tua sectus orbis
Nomina ducet. 76

AD LYDEN

ODE XXVIII.

Hortatur Lyden, diem Neptuno ſacrum in potu & cantu hilariter tranſigere.

Feſto quid potius die
Neptuni faciam? prome reconditum
Lyde ſtrenua Caecubum:
Munitaeque adhibe vim ſapientiae.
Inclinare meridiem 5
Sentis: ac, veluti ſtet volucris dies,
Parcis deripere horreo
Ceſſantem Bibuli conſulis amphoram.
Nos cantabimus inuicem
Neptunum, & virides Nereidum comas: 10
Tu curua recines lyra
Latonam, & celeris ſpicula Cynthiae:
Summo carmine, quae Gnidon
Fulgentesque tenet Cycladas, & Paphon
Iunctis viſit oloribus. 15
Dicetur merita Nox quoque naenia.

AD MAECENATEM

ODE XXIX.

Inuitat eum ad coenam hilarem, publicis curis omiſſis.

Tyrrhena regum progenies, tibi
Non ante verſo lene merum cado
Cum flore, Maecenas, roſarum, &
Preſſa tuis balanus capillis 4
Iam dudum apud me eſt. Eripe te morae;
Ne ſemper vdum Tibur & Aeſulae
Decliue contempleris aruum, &
Telegoni iuga parricidae. 8
Faſtidioſam deſere copiam &
Molem propinquam nubibus arduis.
Omitte mirari beatae
Fumum & opes ſtrepitumque Romae. 12
Plerumque gratae diuitibus vices,
Mundaeque paruo ſub lare pauperum
Coenae, ſine aulaeis & oſtro,
Sollicitam explicuere frontem. 16
Iam clarus occultum Andromedae pater
Oſtendit ignem: iam Procyon furit,

Et ſtella veſani Leonis,

Sole dies referente ſiccos. 20

Iam paſtor vmbras cum grege languido

Riuumque feſſus quaerit, & horridi

Dumeta Syluani: caretque

Ripa vagis taciturna ventis. 24

Tu ciuitatem quis deceat ſtatus,

Curas, & vrbi ſollicitus, times,

Quid Seres & regnata Cyro

Bactra pareut, Tanaisque diſcors. 28

Prudens futuri temporis exitum

Caliginoſa nocte premit deus:

Ridetque, ſi mortalis vltra

Fas trepidat. Quod adeſt, memento 32

Componere aequus: cetera fluminis

Ritu feruntur, nunc medio alueo

Cum pace delabentis Etruſcum

In mare: nunc lapides adeſos, 36

Stirpesque raptas, & pecus & domos

Voluentis vna, non ſine montium

Clamore, vicinaeque ſiluae;

Quum fera diluuies quietos 40

Irritat amnes. Ille potens ſui

Laetusque deget, cui licet in diem
Dixiſſe, vixi: cras vel atra
Nube polum pater occupato, 44
Vel ſole puro: non tamen irritum
Quodcumque retro eſt, efficiet: neque
Diffinget, infectumque reddet,
Quod fugiens ſemel hora vexit. 48
Fortuna ſaeuo laeta negotio, &
Ludum inſolentem ludere pertinax,
Transmutat incertos honores,
Nunc mihi, nunc alii benigna. 52
Laudo manentem: ſi celeres quatit
Pennas, reſigno quae dedit; & mea
Virtute me inuoluo, probamque
Pauperiem ſine dote quaero. 56
Non eſt meum, ſi mugiat Africis
Malus procellis, ad miſeras preces
Decurrere: & votis paciſci,
Ne Cypriae Tyriaeque merces 60
Addant auaro diuitias mari.
Tunc me biremis praeſidio ſcaphae,
Tutum per Aegaeos tumultus
Aura feret, geminusque Pollux. 64

AD MELPOMENEM MVSAM

ODE XXX.

Horatius lyricos verſus ſcribendo aeternam gloriam eſt conſecutus.

Exegi monumentum aere perennius,
Regalique ſitu pyramidum altius:
Quod non imber edax, non Aquilo impotens
Poſſit diruere, aut innumerabilis
Annorum ſeries, & fuga temporum. 5
Non omnis moriar: multaque pars mei
Vitabit Libitinam. Vsque ego poſtera
Creſcam laude recens, dum Capitolium
Scandet cum tacita virgine pontifex.
Dicar, qua violens obſtrepit Aufidus, 10
Et, qua pauper aquae Daunus agreſtium
Regnator populorum, ex humili potens
Princeps Aeolium carmen ad Italos
Deduxiſſe modos. Sume ſuperbiam
Quaeſitam meritis, & mihi Delphica 15
Lauro cinge volens Melpomene comam.

Q. HORATII F.

CARMINVM

LIBER IV.

AD VENEREM

ODE I.

Horatius iam ea eſt aetate, vt a rebus amatoriis & carminibus ludicris alieno eſſe animo debeat, & tamen Ligurini veſano amore torretur.

Intermiſſa Venus diu,
 Rurſus bella moues. Parce, precor, precor.
Non ſum qualis eram bonae
 Sub regno Cynarae. Deſine dulcium
Mater ſaeua Cupidinum, 5
 Circa luſtra decem flectere mollibus
Iam durum imperiis. Abi,
 Quo blandae iuuenum te reuocant preces.
Tempeſtiuius in domo
 Paulli, purpureis ales oloribus, 10

Comeſſabere Maximi:
Si torrere iecur quaeris idoneum.
Namque & nobilis & decens,
Et pro ſollicitis non tacitus reis,
Et centum puer artium, 15
Late ſigna feret militiae tuae.
Et quandoque potentior
Largis muneribus riſerit aemuli:
Albanos prope te lacus
Ponet marmoream ſub trabe Citrea. 20
Illic plurima naribus
Duces tura: lyraeque & Berecynthiae
Delectabere tibiae
Miſtis carminibus, non ſine fiſtula.
Illic bis pueri die 25
Numen cum teneris virginibus tuum
Laudantes, pede candido
In morem Salium ter quatient humum.
Me nec femina, nec puer
Iam, nec ſpes animi credula mutui, 30
Nec certare iuuat mero:
Nec vincire nouis tempora floribus.

Sed cur, heu, Ligurine, cur
Manat rara meas lacrima per genas?
Cur facunda parum decoro 35
Inter verba cadit lingua ſilentio?
Nocturnis te ego ſomniis
Iam captum teneo, iam volucrem ſequor
Te per gramina Martii
Campi, te per aquas, dure, volubiles. 40

AD ANTONIVM IVLVM, M. ANTONII TRIVMVIRI FILIVM

ODE II.

Antiquos poetas imitari periculoſum eſt.

Pindarum quisquis ſtudet aemulari,
Iule, ceratis ope Daedalea
Nititur pennis, vitreo daturus
Nomina ponto. 4
Monte decurrens velut amnis, imbres
Quem ſuper notas aluere ripas,
Feruet immenſusque ruit profundo
Pindarus ore: 8

Laurea donandus Apollinari,
Seu per audaces noua dithyrambos
Verba deuoluit, numerisque fertur
Lege ſolutis: 12
Seu deos, regesque canit, deorum
Sanguinem, per quos cecidere iuſta
Morte Centauri: cecidit tremendae
Flamma Chimaerae: 16
Siue, quos Elea domum reducit
Palma coeleſtes: pugilemue equumue
Dicit, & centum potiore ſignis
Munere donat: 20
Flebili ſponſae iuuenemue raptum
Plorat: & vires animumque moresque
Aureos educit in aſtra, nigroque
Inuidet Orco. 24
Multa Dircaeum leuat aura cygnum,
Tendit, Antoni, quoties in altos
Nubium tractus: ego, apis Matinae
More modoque, 28
Grata carpentis thyma per laborem
Plurimum, circa nemus, vuidique

Tiburis ripas, operoſa paruus
Carmina fingo. 32
Concines maiore poeta plectro
Caeſarem, quandoque trahet feroces
Per ſacrum cliuum, merita decorus
Fronde, Sicambros: 36
Quo nihil maius, meliusue terris
Fata donauere, bonique diui,
Nec dabunt: quamuis redeant in aurum
Tempora priſcum. 40
Concines laetosque dies, & vrbis
Publicum ludum, ſuper impetrato
Fortis Auguſti reditu, forumque
Litibus orbum. 44
Tum meae (ſi quid loquar audiendum)
Vocis accedet bona pars: & o ſol
Pulcher, o laudande, canam, recepto
Caeſare felix. 48
Tuque dum procedis, Io triumphe!
Non ſemel dicemus, Io triumphe!
Ciuitas omnis: dabimusque diuis
Tura benignis. 52

Te decem tauri, totidemque vaccae,
Me tener ſoluet vitulus relicta
Matre, qui largis iuueneſcit herbis
In mea vota. 56
Fronte curuatos imitatus ignes
Tertium lunae referentis ortum,
Qua notam duxit, niueus videri,
Cetera fuluus. 60

AD MELPOMENEM

ODE III.

Natus eſt Horatius ad artem poeticam, cuius beneficio immortalem gloriam eſt conſecutus.

Quem tu, Melpomene, ſemel
Naſcentem placido lumine videris,
Illum non labor Iſthmius
Clarabit pugilem, non equus impiger
Curru ducet Achaico 5
Victorem: neque res bellica Deliis
Ornatum foliis ducem,
Quod regum tumidas contuderit minas,

Oſtendet Capitolio:

Sed, quae Tibur aquae fertile perfluunt, 10

Et ſpiſſae nemorum comae,

Finget Aeolio carmine nobilem.

Romae principis vrbium

Dignatur ſoboles inter amabiles

Vatum ponere me choros: 15

Et iam dente minus mordeor inuido.

O, teſtudinis aureae

Dulcem quae ſtrepitum, Pieri, temperas!

O, mutis quoque piſcibus

Donatura cygni, ſi libeat, ſonum! 20

Totum muneris hoc tui eſt,

Quod monſtror digito praetereuntium

Romanae fidicen lyrae:

Quod ſpiro, & placeo (ſi placeo) tuum eſt.

AD VRBEM ROMAM

ODE IV.

De indole Drusi, eiusque institutione sub Augusto.

Qualem ministrum fulminis alitem,
(Cui rex deorum regnum in aues vagas
Permisit, expertus fidelem
Iuppiter in Ganymede flauo) 4
Olim iuuentas & patrius vigor
Nido laborum propulit inscium:
Vernique iam nimbis remotis,
Insolitos docuere nisus 8
Venti pauentem: mox in ouilia
Demisit hostem viuidus impetus:
Nunc in reluctantes dracones
Egit amor dapis atque pugnae: 12
Qualemue laetis caprea pascuis
Intenta, fuluae matris ab vbere
Iam lacte depulsum leonem,
Dente nouo peritura vidit: 16

Videre Rhoeti bella ſub Alpibus
Druſum gerentem & Vindelici, quibus
Mos vnde deductus per omne
Tempus Amazonia ſecuri 20
Dextras obarmet, quaerere diſtuli:
(Nec ſcire fas eſt omnia) ſed diu
Lateque victrices cateruae
Conſiliis iuuenis reuictae 24
Senſere, quid mens rite, quid indoles
Nutrita fauſtis ſub penetralibus
Poſſet, quid Auguſti paternus
In pueros animus Nerones. 28
Fortes creantur fortibus, & bonis:
Eſt in iuuencis, eſt in equis patrum
Virtus: nec imbellem feroces
Progenerant aquilae columbam. 32
Doctrina ſed vim promouet inſitam,
Rectique cultus pectora roborant.
Vtcumque defecere mores,
Dedecorant bene nata culpae. 36
Quid debeas, o Roma, Neronibus,
Teſtis Metaurum flumen, & Asdrubal

Deuictus, & pulcher fugatis
Ille dies Latio tenebris, 40
Qui primus alma risit adorea,
Dirus per vrbes Afer vt Italas,
Ceu flamma per taedas, vel Eurus
Per Siculas equitauit vndas. 44
Post hoc secundis vsque laboribus
Romana pubes creuit: & impio
Vastata Poenorum tumultu
Fana deos habuere rectos: 48
Dixitque tandem perfidus Hannibal:
Cerui, luporum praeda rapacium,
Sectamur vltro, quos opimus
Fallere & effugere est triumphus. 52
Gens, quae cremato fortis ab Ilio
Iactata Tuscis aequoribus, sacra,
Natosque, maturosque patres
Pertulit Ausonias ad vrbes: 56
Duris vt ilex tonsa bipennibus
Nigrae feraci frondis in Algido,
Per damna, per caedes, ab ipso
Ducit opes animumque ferro. 60

Non hydra ſecto corpore firmior
Vinci dolentem creuit in Herculem:
Monſtrumue ſummiſere Colchi
Maius, Echioniaeue Thebae. 64

Merſes profundo, pulchrior euenit:
Luctere, multa proruet integrum
Cum laude victorem: geretque
Proelia coniugibus loquenda. 68

Carthagini iam non ego nuntios
Mittam ſuperbos: occidit, occidit
Spes omnis, & fortuna noſtri
Nominis Asdrubale interemto. 72

Nil Claudiae non efficient manus:
Quas & benigno numine Iuppiter
Defendit, & curae ſagaces
Expediunt per acuta belli. 76

AD AVGVSTVM

ODE V.

Vt tandem in vrbem redeat.

Diuis orte bonis, optime Romulae
Cuſtos gentis, abes iam nimium diu:
Maturum reditum pollicitus patrum
Sancto concilio, redi. 4
Lucem redde tuae, dux bone, patriae;
Inſtar veris enim vultus vbi tuus
Adfulſit populo; gratior it dies,
Et ſoles melius nitent. 8
Vt mater iuuenem, quem Notus inuido
Flatu Carpathii trans maris aequora
Cunctantem ſpatio longius annuo
Dulci diſtinet a domo, 12
Votis, ominibusque & precibus vocat,
Curuo nec faciem litore dimouet:
Sic, deſideriis icta fidelibus,
Quaerit patria Caeſarem. 16
Tutus bos etenim rura perambulat;
Nutrit rura Ceres, almaque Fauſtitas:

Pacatum volitant per mare nauitae,
Culpari metuit fides: 20
Nullis polluitur caſta domus ſtupris:
Mos & lex maculoſum edomuit nefas:
Laudantur ſimili prole puerperae:
Culpam poena premit comes. 24
Quis Parthum paueat? quis gelidum Scythen?
Quis, Germania quos horrida parturit
Foetus, incolumi Caeſare? quis ferae
Bellum curet Iberiae? 28
Condit quisque diem collibus in ſuis,
Et vitem viduas ducit ad arbores:
Hinc ad vina redit laetus, & alteris
Te menſis adhibet deum. 32
Te multa prece, te proſequitur mero
Defuſo pateris: & Laribus tuum
Miſcet numen, vti Graecia Caſtoris,
Et magni memor Herculis. 36
Longas o vtinam dux bone ferias
Praeſtes Heſperiae, dicimus integro
Sicci mane die, dicimus vuidi,
Quum ſol Oceano ſubeſt. 40

AD APOLLINEM ET DIANAM

ODE VI.

Carmen ſaeculare.

Diue, quem proles Niobaea magnae
Vindicem linguae, Tityosque raptor
Senſit, & Troiae prope victor altae
Phthius Achilles, 4
Ceteris maior, tibi miles impar:
Filius quamuis Thetidos marinae
Dardanas turres quateret tremenda
Cuſpide pugnax. 8
Ille, mordaci velut icta ferro
Pinus, aut impulſa cupreſſus Euro,
Procidit late, poſuitque collum in
Puluere Teucro. 12
Ille non incluſus equo, Mineruae
Sacra mentito, male feriatos
Troas, & laetam Priami choreis
Falleret aulam: 16

Sed palam captis graues (heu, nefas, heu!)
Nefcios fari pueros Achiuis
Vreret flammis, etiam latentes
Matris in aluo: 20
Ni, tuis victus Venerisque gratae
Vocibus, diuum pater annuiffet
Rebus Aeneae potiore ductos
Alite muros. 24
Doctor argutae fidicen Thaliae,
Phoebe, qui Xantho lauis amne crines:
Dauniae defende decus Camoenae,
Laeuis Agyeu. 28
Spiritum Phoebus mihi, Phoebus artem
Carminis, nomenque dedit poetae.
Virginum primae, puerique claris
Patribus orti, 32
Deliae tutela deae, fugaces
Lyncas & ceruos cohibentis arcu,
Lesbium feruare pedem, meique
Pollicis ictum, 36
Rite Latonae puerum canentes,
Rite crefcentem face noctilucam,

Profperam frugum, celeremque pronos
Voluere menfes. 40

Nupta iam dices: Ego dis amicum,
Saeculo feftas referente luces,
Reddidi carmen, docilis modorum
Vatis Horati. 44

AD L. MANLIVM TORQVATVM
ODE VII.

Omnia tempore mutantur, iucunde igitur viuendum eft.

Diffugere niues, redeunt iam gramina campis,
Arboribusque comae.
Mutat terra vices, & decrefcentia ripas
Flumina praetereunt.
Gratia cum Nymphis geminisque fororibus audet 5
Ducere nuda choros.
Immortalia ne fperes, monet annus, & almum
Quae rapit hora diem.
Frigora mitefcunt Zephyris: ver proterit aeftas
Interitura, fimul 10

Pomifer autumnus fruges effuderit: & mox
Bruma recurrit iners.
Damna tamen celeres reparant coeleftia lunae:
Nos vbi decidimus,
Quo pius Aeneas, quo Tullus diues, & Ancus, 15
Puluis & vmbra fumus.
Quis fcit, an adiiciant hodiernae craftina fummae
Tempora di fuperi?
Cuncta manus auidas fugient haeredis, amico
Quae dederis animo. 20
Quum femel occideris, & de te fplendida Minos
Fecerit arbitria,
Non, Torquate, genus, non te facundia, non te
Reftituet pietas.
Infernis neque enim tenebris Diana pudicum 25
Liberat Hippolytum:
Nec Lethaea valet Thefeus abrumpere caro
Vincula Pirithoo.

AD MARTIVM CENSORINVM

ODE VIII.

Nihil eſt, quod homines magis immortales reddere poſſit, quam poetarum carmina.

Donarem pateras, grataque commodus,
Cenſorine, meis aera ſodalibus:
Donarem tripodas, praemia fortium
Graiorum: neque tu peſſima munerum
Ferres: diuite me ſcilicet artium, 5
Quas aut Parrhaſius protulit, aut Scopas;
Hic ſaxo, liquidis ille coloribus
Solers nunc hominem ponere, nunc deum.
Sed non haec mihi vis: non tibi talium
Res eſt aut animus deliciarum egens. 10
Gaudes carminibus: carmina poſſumus
Donare & pretium dicere muneris.
Non inciſa notis marmora publicis,
Per quae ſpiritus & vita redit bonis
Poſt mortem ducibus: non celeres fugae, 15
Reiectaeque retrorſum Hannibalis minae,

Non incendia Carthaginis impiae,
Eius, qui domita nomen ab Africa
Lucratus rediit, clarius indicant
Laudes, quam Calabrae Pierides: neque, 20
Si chartae fileant quod bene feceris,
Mercedem tuleris. Quid foret Iliae
Mauortisque puer, fi taciturnitas
Obftaret meritis inuida Romuli?
Ereptum Stygiis fluctibus Aeacum 25
Virtus, & fauor, & lingua potentium
Vatum diuitibus confecrat infulis.
Dignum laude virum Mufa vetat mori,
Coelo Mufa beat. Sic Iouis intereft
Optatis epulis impiger Hercules. 30
Clarum Tyndaridae fidus ab infimis
Quaffas eripiunt aequoribus rates.
Ornatus viridi tempora pampino
Liber vota bonos ducit ad exitus.

AD LOLLIVM

ODE IX.

Scripta ſua numquam interibunt: virtus, ſine carminum ope, obliuione deletur. Lollii laudes ille cantabit, cuius virtutes etiam celebrat.

Ne forte credas interitura, quae
Longe ſonantem natus ad Aufidum,
Non ante vulgatas per artes
Verba loquor ſocianda chordis: 4
Non, ſi priores Maeonius tenet
Sedes Homerus, Pindaricae latent,
Ceaeque, & Alcaei minaces,
Steſichorique graues Camoenae: 8
Nec, ſi quid olim luſit Anacreon,
Deleuit aetas. Spirat adhuc amor,
Viuuntque commiſſi calores
Aeoliae fidibus puellae. 12
Non ſola comtos arſit adulteri
Crines, & aurum veſtibus illitum

Mirata, regalesque cultus
Et comites, Helene Lacaena: 16
Primusue Teucer tela Cydonio
Direxit arcu: non ſemel Ilios
Vexata: non pugnauit ingens
Idomeneus Sthenelusue ſolus 20
Dicenda Muſis proelia. Non ferox
Hector, vel acer Deiphobus graues
Excepit ictus pro pudicis
Coniugibus puerisque primus. 24
Vixere fortes ante Agamemnona
Multi: ſed omnes illacrimabiles
Vrgentur, ignotique longa
Nocte, carent quia vate ſacro. 28
Paullum ſepultae diſtat inertiae
Celata virtus. Non ego te meis
Chartis inornatum ſilebo,
Totue tuos patiar labores 32
Impune, Lolli, carpere liuidas
Obliuiones. Eſt animus tibi
Rerumque prudens, & ſecundis
Temporibus dubiisque rectus, 36

Vindex auarae fraudis, & abſtinens
Ducentis ad ſe cuncta pecuniae:
Conſulque non vnius anni,
Sed quoties bonus atque fidus 40
Index honeſtum praetulit vtili, &
Reiecit alto dona nocentium
Vultu: & per obſtantes cateruas
Explicuit ſua victor arma. 44
Non poſſidentem multa vocaueris
Recte beatum: rectius occupat
Nomen beati, qui deorum
Muneribus ſapienter vti, 48
Duramque callet pauperiem pati,
Peiusque leto flagitium timet:
Non ille pro caris amicis,
Aut patria timidus perire. 52

AD LIGVRINVM PVERVM SPECIOSVM

ODE X.

Futurum dicit, vt Ligurinum ſuae aduerſus amatores arrogantiae poeniteat, quum flos aetatis ſuae exaruerit.

O crudelis adhuc, & Veneris muneribus potens,
Inſperata tuae quum veniet pluma ſuperbiae,
Et, quae nunc humeris inuolitant, deciderint comae,
Nunc & qui color eſt puniceae flore prior roſae, 4
Mutatus Ligurinum in faciem verterit hiſpidam,
Dices: Heu (quoties te in ſpeculo videris alterum)
Quae mens eſt hodie, cur eadem non puero fuit?
Vel cur his animis incolumes non redeunt genae? 8

AD PHYLLIDEM

ODE XI.

Die natali Maecenatis, qui erat Id. Aprilis, inuitat eam ad epulas.

Eſt mihi nonum ſuperantis annum
Plenus Albani cadus: eſt in horto,
Phylli, nectendis apium coronis,
Eſt hederae vis 4
Multa, qua crines religata fulges.
Ridet argento domus: ara caſtis
Vincta verbenis auet immolato
Spargier agno. 8
Cuncta feſtinat manus: huc & illuc
Curſitant miſtae pueris puellae:
Sordidum flammae trepidant rotantes
Vertice fumum. 12
Vt tamen noris quibus aduoceris
Gaudiis: Idus tibi ſunt agendae,
Qui dies menſem Veneris marinae
Findit Aprilem, 16

Iure ſollemnis mihi, ſanctiorque
Paene natali proprio, quod ex hac
Luce Maecenas meus adfluentes
Ordinat annos. 20

Telephum, quem tu petis, occupauit
Non tuae ſortis iuuenem puella
Diues & laſciua: tenetque grata
Compede vinctum. 24

Terret ambuſtus Phaethon auaras
Spes: & exemplum graue praebet ales
Pegaſus, terrenum equitem grauatus
Bellerophontem, 28

Semper vt te digna ſequare, & vltra
Quam licet ſperare, nefas putando,
Diſparem vites. Age, iam meorum
Finis amorum, 32

(Non enim poſthac alia calebo
Femina) condiſce modos, amanda
Voce quos reddas: minuentur atrae
Carmine curae. 36

AD VIRGILIVM

ODE XII.

Deſcribit veris aduentum, & Virgilium ad conuiuium ſub conditione inuitat.

Iam veris comites, quae mare temperant,
Impellunt animae lintea Thraciae:
Iam nec prata rigent, nec fluuii ſtrepunt
Hiberna niue turgidi. 4
Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens,
Infelix auis, & Cecropiae domus
Aeternum opprobrium, quod male barbaras
Regum eſt vlta libidines. 8
Dicunt in tenero gramine pinguium
Cuſtodes ouium carmina fiſtula;
Delectantque deum, cui pecus, & nigri
Colles Arcadiae placent. 12
Adduxere ſitim tempora, Virgili:
Sed, preſſum Calibus ducere Liberum
Si geſtis, iuuenum nobilium cliens,
Nardo vina merebere. 16

Nardi paruus onyx eliciet cadum,
Qui nunc Sulpiciis adcubat horreis,
Spes donare nouas largus, amaraque
Curarum eluere efficax. 20
Ad quae ſi properas gaudia, cum tua
Velox merce veni. Non ego te meis
Immunem meditor tingere poculis,
Plena diues vt in domo. 24
Verum pone moras, & ſtudium lucri;
Nigrorumque memor, dum licet, ignium,
Miſce ſtultitiam conſiliis breuem.
Dulce eſt deſipere in loco. 28

IN LYCEN MERETRICEM VETVLAM
ODE XIII.

Inſultat ei mordaciſſime, quod iam anus facta & libidine flagrans contemnitur a iuuenibus.

Audiuere, Lyce, di mea vota: di
Audiuere, Lyce; fis anus, & tamen
Vis formoſa videri,
Ludisque & bibis impudens: 4

Et cantu tremulo pota Cupidinem
Lentum ſollicitas. Ille virentis &
Doctae pſallere Chiae
Pulchris excubat in genis. 8
Importunus enim tranſuolat aridas
Quercus, & refugit, te quia luridi
Dentes, te quia rugae
Turpant, & capitis niues. 12
Nec Coae referunt iam tibi purpurae,
Nec clari lapides tempora, quae ſemel
Notis condita faſtis
Incluſit volucris dies. 16
Quo fugit Venus? (heu) quoue color decens?
Quo motus? quid habes illius, illius,
Quae ſpirabat amores?
Quae me ſurpuerat mihi, 20
Felix poſt Cynaram, notaque, & artium
Gratarum facies? ſed Cynarae breues
Annos fata dederunt,
Seruatura diu parem 24
Cornicis vetulae temporibus Lycen:

Poſſent vt iuuenes viſere feruidi,

Multo non ſine riſu,

Dilapſam in cineres facem. 28

AD AVGVSTVM

ODE XIV.

A Senatu populoque Romano honores Auguſto tribui non poſſunt, qui virtutes eius aequare valeant.

Quae cura patrum', quaeue Quiritium,

Plenis honorum muneribus tuas,

Auguſte, virtutes in aeuum

Per titulos memoresque faſtos 4

Aeternet? o, qua ſol habitabiles

Illuſtrat oras, maxime principum,

Quem legis expertes Latinae

Vindelici didicere nuper 8

Quid Marte poſſes. Milite nam tuo

Druſus Genaunos, implacidum genus,

Breunosque veloces, & arces

Alpibus impoſitas tremendis 12

Deiecit acer plus vice ſimplici.
Maior Neronum mox graue proelium
Commiſit, immanesque Rhoetos
Auſpiciis pepulit ſecundis, 16
Spectandus in certamine Martio,
Deuota morti pectora liberae
Quantis fatigaret ruinis:
Indomitas prope qualis vndas 20
Exercet Auſter, Pleiadum choro
Scindente nubes, impiger hoſtium
Vexare turmas, & frementem
Mittere equum medios per ignes. 24
Sic tauriformis voluitur Aufidus,
Qui regna Dauni praefluit Appuli
Quum ſaeuit, horrendamque cultis
Diluuiem meditatur agris: 28
Vt barbarorum Claudius agmina
Ferrata vaſto diruit impetu;
Primosque & extremos metendo,
Strauit humum ſine clade victor; 32
Te copias, te conſilium, & tuos
Praebente diuos. Nam tibi, quo die

Portus Alexandrea ſupplex
Et vacuam patefecit aulam, 36
Fortuna luſtro proſpera tertio
Belli ſecundos reddidit exitus,
Laudemque & optatum peractis
Imperiis decus adrogauit. 40
Te Cantaber non ante domabilis,
Medusque, & Indus, te profugus Scythes
Miratur, o tutela praeſens
Italiae, dominaeque Romae. 44
Te, fontium qui celat origines,
Nilusque, & Iſter, te rapidus Tigris,
Te, belluoſus qui remotis
Obſtrepit Oceanus Britannis: 48
Te, non pauentis funera Galliae,
Duraeque tellus audit Iberiae:
Te caede gaudentes Sicambri
Compoſitis venerantur armis. 52

AVGVSTI LAVDES

ODE XV.

Phoebus volentem proelia me loqui,
Victas & vrbes, increpuit lyra:
Ne parua Tyrrhenum per aequor
Vela darem. Tua, Caesar, aetas 4
Fruges & agris rettulit vberes:
Et signa nostro restituit Ioui,
Direpta Parthorum superbis
Postibus: & vacuum duellis 8
Ianum Quirini clausit: & ordinem
Rectum euaganti frena licentiae
Iniecit, emouitque culpas,
Et veteres reuocauit artes, 12
Per quas Latinum nomen, & Italae
Creuere vires, famaque, & imperi
Porrecta maiestas ad ortum
Solis ab Hesperio cubili. 16
Custode rerum Caesare, non furor
Ciuilis, aut vis eximet otium;

Non ira, quae procudit enſes,
Et miſeras inimicat vrbes. 20
Non, qui profundum Danubium bibunt,
Edicta rumpent Iulia; non Getae,
Non Seres, infidiue Perſae,
Non Tanaim prope flumen orti. 24
Nosque & profeſtis lucibus, & ſacris,
Inter iocoſi munera Liberi,
Cum prole, matronisque noſtris,
Rite deos prius adprecati, 28
Virtute functos, more patrum, duces,
Lydis remiſto carmine tibiis,
Troiamque, & Anchiſen, & almae
Progeniem Veneris canemus.

Q. HORATII F.
EPODON
LIBER

AD MAECENATEM
ODE I.

Horatius ibit cum Maecenate proficiſcente ad bellum Actiacum contra Antonium.

Ibis Liburnis inter alta nauium,
Amice, propugnacula,
Paratus omne Caeſaris periculum
Subire, Maecenas, tuo.
Quid nos? quibus te vita ſit ſuperſtite 5
Iucunda: ſi contra, grauis:
Vtrumne iuſſi perſequemur otium
Non dulce, ni tecum ſimul?
An hunc laborem mente laturi, decet
Qua ferre non molles viros? 10
Feremus: & te vel per Alpium iuga,

Inhofpitalem & Caucafum,
Vel Occidentis vsque ad vltimum finum,
Forti fequemur pectore.
Roges, tuum labore quid iuuem meo, 15
Imbellis, ac firmus parum?
Comes minore fum futurus in metu,
Qui maior abfentes habet:
Vt adfidens implumibus pullis auis
Serpentium adlapfus timet, 20
Magis relictis: non, vt adfit, auxili
Latura plus praefentibus.
Libenter hoc & omne militabitur
Bellum in tuae fpem gratiae:
Non vt iuuencis illigata pluribus 25
Aratra nitantur meis:
Pecusue Calabris ante fidus feruidum
Lucana mutet pafcua:
Nec vt fuperni villa candens Tufculi
Circaea tangat moenia. 30
Satis fuperque me benignitas tua
Ditauit. Haud parauero,
Quod aut, auarus vt Chremes, terra premam,
Discinctus aut perdam vt nepos.

VITAE RVSTICAE LAVDES

ODE II.

Beatus ille, qui procul negotiis,
(Vt prifca gens mortalium)
Paterna rura bobus exercet fuis,
Solutus omni foenore;
Neque excitatur claffico miles truci, 5
Neque horret iratum mare:
Forumque vitat, & fuperba ciuium
Potentiorum limina.
Ergo aut adulta vitium propagine
Altas maritat populos: 10
Inutilesque falce ramos amputans,
Feliciores inferit:
Aut in reducta valle mugientium
Profpectat errantes greges:
Aut preffa puris mella condit amphoris: 15
Aut tondet infirmas oues:
Vel, quum decorum mitibus pomis caput
Autumnus aruis extulit,

Vt gaudet insitiua decerpens pira,
    Certantem & vuam purpurae, 20
Qua muneretur te, Priape, & te, pater
    Siluane, tutor finium!
Libet iacere, modo sub antiqua ilice,
    Modo in tenaci gramine.
Labuntur altis interim ripis aquae: 25
    Queruntur in siluis aues:
Fontesque lymphis obstrepunt manantibus,
    Somnos quod inuitet leues.
At quum tonantis annus hibernus Iouis
    Imbres niuesque comparat: 30
Aut trudit acres hinc & hinc multa cane
    Apros in obstantes plagas,
Aut amite leui rara tendit retia,
    Turdis edacibus dolos:
Pauidumque leporem, & aduenam laqueo gruem, 35
    Iucunda captat praemia.
Quis non malarum, quas amor curas habet,
    Haec inter obliuiscitur?
Quod si pudica mulier in partem iuuet
    Domum atque dulces liberos, 40

(Sabina qualis, aut perusta solibus
  Pernicis vxor Appuli)
Sacrum vetustis exstruat lignis focum,
  Lassi sub aduentum viri:
Claudensque textis cratibus laetum pecus, 45
  Distenta siccet vbera:
Et horna dulci vina promens dolio,
  Dapes inemtas adparet;
Non me Lucrina iuuerint conchylia,
  Magisue rhombus, aut scari, 50
Si quos Eois intonata fluctibus
  Hiems ad hoc vertat mare.
Non Afra auis descendat in ventrem meum,
  Non attagen Ionicus
Iucundior, quam lecta de pinguissimis 55
  Oliua ramis arborum,
Aut herba lapathi prata amantis, & graui
  Maluae salubres corpori,
Vel agna festis caesa Terminalibus,
  Vel hoedus ereptus lupo. 60
Has inter epulas, vt iuuat pastas oues
  Videre properantes domum!

Videre fessos vomerem inuersum boues
Collo trahentes languido:
Positosque vernas, ditis examen domus, 65
Circum renidentes Lares!
Haec vbi loquutus foenerator Alphius,
Iamiam futurus rusticus,
Omnem relegit Idibus pecuniam:
Quaerit Kalendis ponere. 70

AD MAECENATEM

ODE III.

Allium detestatur, quod apud Maecenatem ederat, cuius aestu torquebatur.

Parentis olim si quis impia manu
Senile guttur fregerit:
Edit cicutis allium nocentius.
O dura messorum ilia!
Quid hoc veneni saeuit in praecordiis? 5
Num viperinus his cruor

Incoctus herbis me fefellit? an malas
Canidia tractauit dapes?
Vt Argonautas praeter omnes candidum
Medea mirata est ducem, 10
Ignota tauris illigaturum iuga,
Perunxit hoc Iasonem:
Hoc delibutis vlta donis pellicem,
Serpente fugit alite.
Nec tantus vmquam siderum insedit vapor 15
Siticulosae Apuliae:
Nec munus humeris efficacis Herculis
Inarsit aestuosius.
At, si quid vmquam tale concupiueris,
Iocose Maecenas, precor, 20
Manum puella suauio opponat tuo,
Extrema & in sponda cubet.

AD VOLTEIVM MENAM LIBERTVM POMPEII MAGNI

ODE IV.

Lupis & agnis quanta ſortito obtigit,
Tecum mihi diſcordia eſt,
Ibericis peruſte funibus latus,
Et crura dura compede.
Licet ſuperbus ambules pecunia, 5
Fortuna non mutat genus.
Videsne, ſacram metiente te viam
Cum bis ter vlnarum toga,
Vt ora vertat huc & huc euntium
Liberrima indignatio? 10
Sectus flagellis hic triumuiralibus,
Praeconis ad faſtidium,
Arat Falerni mille fundi iugera,
Et Appiam mannis terit:
Sedilibusque magnus in primis eques, 15
Othone contemto, ſedet.

Quid adtinet tot ora nauium graui
Roſtrata duci pondere
Contra latrones atque ſeruilem manum,
Hoc, hoc tribuno militum? 20

IN CANIDIAM VENEFICAM
ODE V.

At o deorum quidquid in coelo regit
Terras & humanum genus,
Quid iſte fert tumultus? & quid omnium
Vultus in vnum me truces?
Per liberos te, ſi vocata partubus 5
Lucina veris adfuit,
Per hoc inane purpurae decus precor,
Per improbaturum haec Iouem.
Quid vt nouerca me intueris, aut vti
Petita ferro bellua? 10
Vt haec trementi queſtus ore, conſtitit
Inſignibus raptis puer,
Impube corpus, quale poſſet impia
Mollire Thracum pectora:

Canidia breuibus implicata viperis 15
Crines & incomtum caput,
Iubet ſepulcris caprificos erutas,
Iubet cupreſſus funebres,
Et vncta turpis oua ranae ſanguine,
Plumamque nocturnae ſtrigis, 20
Herbasque, quas Iolcos atque Iberia
Mittit, venenorum ferax,
Et oſſa ab ore rapta ieiunae canis,
Flammis aduri Colchicis.
At expedita Sagana per totam domum 25
Spargens Auernales aquas,
Horret capillis, vt marinus, aſperis,
Echinus, aut currens aper.
Abacta nulla Veia conſcientia,
Ligonibus duris humum 30
Exhauriebat, ingemens laboribus:
Quo poſſet infoſſus puer
Longo die bis terue mutatae dapis
Inemori ſpectaculo:
Quum promineret ore, quantum extant aqua 35
Suſpenſa mento corpora:

Exſucta vti medulla, & aridum iecur,
Amoris eſſet poculum:
Interminato quum ſemel fixae cibo
Intabuiſſent pupulae. 40
Non defuiſſe maſculae libidinis
Ariminenſem Foliam,
Et otioſa credidit Neapolis,
Et omne vicinum oppidum?
Quae ſidera excantata voce Theſſala, 45
Lunamque coelo deripit.
Hic irreſectum ſaeua dente liuido
Canidia rodens pollicem,
Quid dixit? aut quid tacuit? O rebus meis
Non infideles arbitrae, 50
Nox, & Diana, quae ſilentium regis,
Arcana quum fiunt ſacra,
Nunc, nunc adeſte: nunc in hoſtiles domos
Iram atque numen vertite.
Formidoloſis dum latent ſiluis ferae, 55
Dulci ſopore languidae,
Senem (quod omnes rideant) adulterum
Latrent Suburanae canes,

Nardo perunctum: quale non perfectius
    Meae laborarint manus. 60
Quid accidit? cur dira barbarae minus
    Venena Medeae valent,
Quibus superbam fugit vlta pellicem,
    Magni Creontis filiam,
Quum palla, tabo munus imbutum, nouam 65
    Incendio nuptam abstulit?
Atqui nec herba, nec latens in asperis
    Radix fefellit me locis.
Indormit vnctis omnium cubilibus
    Obliuione pellicum. 70
Ah, ah, solutus ambulat veneficae
    Scientioris carmine.
Non vsitatis, Vare, potionibus
    (O multa fleturum caput!)
Ad me recurres: nec vocata mens tua 75
    Marsis redibit vocibus.
Maius parabo, maius infundam tibi
    Fastidienti poculum.
Priusque coelum sidet inferius mari,
    Tellure porrecta super; 80

Quam non amore ſic meo flagres, vti
Bitumen atris ignibus.
Sub haec puer, iam non, vt ante, mollibus
Lenire verbis impias;
Sed dubius vnde rumperet ſilentium, 85
Miſit Thyeſteas preces.
Venena, magnum fas nefasque, non valent
Conuertere humanam vicem.
Diris agam vos: dira deteſtatio
Nulla expiatur victima. 90
Quin, vbi perire iuſſus exſpirauero,
Nocturnus occurram furor:
Petamque vultus vmbra curuis vnguibus;
(Quae vis deorum eſt manium)
Et inquietis adſidens praecordiis, 95
Pauore ſomnos auferam.
Vos turba vicatim, hinc & hinc ſaxis petens,
Contundet obſcoenas anus.
Poſt inſepulta membra different lupi,
Et Esquilinae alites. 100
Neque hoc parentes, (heu mihi ſuperſtites,)
Effugerit ſpectaculum.

IN CASSIVM SEVERVM POETAM MALEDICVM ET PETVLANTEM

ODE VI.

Quid immerentes hoſpites vexas, canis,
Ignauus aduerſum lupos?
Quin huc inanes, ſi potes, vertis minas,
Et me remorſurum petis?
Nam, qualis aut Moloſſus, aut fuluus Lacon, 5
(Amica vis paſtoribus)
Agam per altas aure ſublata niues,
Quaecumque praecedet fera.
Tu, quum timenda voce compleſti nemus,
Proiectum odoraris cibum. 10
Caue, caue: namque in malos aſperrimus
Parata tollo cornua:
Qualis Lycambae ſpretus infido gener,
Aut acer hoſtis Bupalo.
An, ſi quis atro dente me petiuerit, 15
Inultus vt flebo puer?

AD POPVLVM ROMANVM

ODE VII.

Execratio belli ciuilis gesti hinc Bruto & Cassio, illinc Octauiano, M. Antonio, & M. Lepido ducibus.

Quo, quó scelesti ruitis? aut cur dexteris
Aptantur enses conditi?
Parumne campis atque Neptuno super
Fusum est Latini sanguinis?
Non, vt superbas inuidae Carthaginis 5
Romanus arces vreret:
Intactus aut Britannus vt descenderet
Sacra catenatus via:
Sed vt secundum vota Parthorum, sua
Vrbs haec periret dextera. 10
Neque hic lupis mos, nec fuit leonibus
Vmquam, nisi in dispar genus.
Furorne coecus, an rapit vis acrior?
An culpa? responsum date.
Tacent: & ora pallor albus inficit, 15
Mentesque perculsae stupent.

Sic eſt. Acerba fata Romanos agunt,
Scelusque fraternae necis:
Vt immerentis fluxit in terram Remi
Sacer nepotibus cruor. 20

AD ANVM LIBIDINOSAM
ODE VIII.

Rogare longo putidam te faeculo,
Vires quid eneruet meas?
Quum ſit tibi dens ater, & rugis vetus
Frontem ſeneƈtus exaret,
Hietque turpis inter aridas nates 5
Podex, velut crudae bouis.
Sed incitat me peƈtus, & mammae putres,
Equina quales vbera:
Venterque mollis, & femur tumentibus
Exile ſuris additum. 10
Eſto beata: funus atque imagines
Ducant triumphales tuum:
Nec ſit marita, quae rotundioribus
Onuſta baccis ambulet.

Quid? quod libelli Stoici inter ſericos 15
Iacere puluillos amant?
Illitterati num minus nerui rigent?
Minusue languet faſcinum?
Quod vt ſuperbo prouoces ab inguine,
Ore laborandum eſt tibi. 20

AD MAECENATEM

ODE IX.

Praeſentit voluptatem, quam percipiet ex Auguſti victoria aduerſus Antonium & Cleopatram.

Quando repoſtum Caecubum ad feſtas dapes,
Victore laetus Caeſare,
Tecum ſub alta (ſic Ioui gratum) domo,
Beate Maecenas, bibam,
Sonante miſtum tibiis carmen lyra, 5
Hac Dorium, illis barbarum?
Vt nuper, actus quum freto Neptunius
Dux fugit vſtis nauibus,
Minatus vrbi vincla, quae detraxerat
Seruis amicus perfidis. 10

Romanus (eheu poſteri negabitis)
Emancipatus feminae,
Fert vallum & arma miles, & ſpadonibus
Seruire rugoſis poteſt:
Interque ſigna, turpe, militaria 15
Sol adſpicit conopeum.
Ad hunc frementes verterunt bis mille equos
Galli canentes Caeſarem:
Hoſtiliumque nauium portu latent
Puppes ſiniſtrorſum citae. 20
Io triumphe, tu moraris aureos
Currus, & intactas boues.
Io triumphe, nec Iugurthino parem
Bello reportaſti ducem,
Neque Africano, cui ſuper Carthaginem 25
Virtus ſepulcrum condidit.
Terra marique victus hoſtis, Punico
Lugubre mutauit ſagum.
Aut ille centum nobilem Cretam vrbibus
Ventis iturus non ſuis, 30
Exercitatas aut petit Syrtes Noto,
Aut fertur incerto mari.

Capaciores adfer huc, puer, ſcyphos,
Et Chia vina, aut Lesbia:
Vel, quod fluentem nauſeam coerceat, 35
Metire nobis Caecubum.
Curam metumque Caeſaris rerum iuuat
Dulci Lyaeo ſoluere.

IN MAEVIVM POETAM CVI NAVFRAGIVM PRECATVR

ODE X.

Mala ſoluta nauis exit alite,
Ferens olentem Maeuium.
Vt horridis vtrumque verberes latus,
Auſter, memento fluctibus.
Niger rudentes Eurus, inuerſo mari, 5
Fractosque remos differat.
Inſurgat Aquilo, quantus altis montibus
Frangit trementes ilices.
Nec ſidus atra nocte amicum adpareat,
Qua triſtis Orion cadit. 10

Quietiore nec feratur aequore,
   Quam Graia victorum manus:
Quum Pallas vsto vertit iram ab Ilio
   In impiam Aiacis ratem.
O quantus instat nauitis sudor tuis, 15
   Tibique pallor luteus,
Et illa non virilis eiulatio,
   Preces & auersum ad Iouem;
Ionius vdo quum remugiens sinus
   Noto carinam ruperit! 20
Opima quod si praeda curuo litore
   Porrecta mergos iuueris;
Libidinosus immolabitur caper,
   Et agna tempestatibus.

AD PETTIVM CONTVBERNALEM

ODE XI.

Amore Lycifci occupatus non poteft operam conferre ad verfus faciendos.

Petti, nihil me, ficut antea, iuuat
Scribere verficulos,
Amore perculfum graui:
Amore, qui me, praeter omnes, expetit
Mollibus in pueris, 5
Aut in puellis vrere.
Hic tertius December, ex quo deftiti
Inachia furere,
Siluis honorem decutit.
Heu me, per vrbem (nam pudet tanti mali) 10
Fabula quanta fui!
Conuiuiorum & poenitet,
In queis amantem & languor & filentium
Arguit, & latere
Petitus imo fpiritus. 15

Contrane lucrum nil valere candidum
 Pauperis ingenium?
  Querebar, adplorans tibi;
Simul calentis inuerecundus deus
 Feruidiore mero 20
  Arcana promorat loco.
Quod si meis inaestuet praecordiis
 Libera bilis, vt haec
  Ingrata ventis diuidat
Fomenta, vulnus nil malum leuantia; 25
 Desinet imparibus
  Certare summotus pudor.
Vbi haec seuerus te palam laudaueram,
 Iussus abire domum,
  Ferebar incerto pede 30
Ad non amicos (heu) mihi postes, & (heu)
 Limina dura, quibus
  Lumbos & infregi latus.
Nunc gloriantis quamlibet mulierculam
 Vincere mollitia, 35
  Amor Lycisci me tenet:

Vnde expedire non amicorum queant
Libera conſilia,
Nec contumeliae graues:
Sed alius ardor, aut puellae candidae, 40
Aut teretis pueri,
Longam renodantis comam.

IN ANVM LIBIDINOSAM QVAE SE AB EO SVBIGI CVPIEBAT

ODE XII.

Quid tibi vis, mulier nigris digniſſima barris?
Munera cur mihi, quidue tabellas
Mittis, nec firmo iuueni, neque naris obeſae?
Namque ſagacius vnus odoror,
Polypus, an grauis hirſutis cubet hircus in alis, 5
Quam canis acer, vbi lateat ſus.
Quis ſudor vietis & quam malus vndique membris
Creſcit odor? quum paene ſoluto
Indomitam properat rabiem ſedare: nec illi
Iam manet humida creta, colorque 10

Stercore fucatus crocodili: iamque ſubando
　Tenta, cubilia tectaque rumpit:
Vel mea quum ſaeuis agitat faſtidia verbis:
　Inachia langues minus ac me:
Inachiam ter nocte potes: mihi ſemper ad vnum 15
　Mollis opus. Pereat male, quae te,
Lesbia, quaerenti taurum, monſtrauit inertem:
　Quum mihi Cous adeſſet Amyntas:
Cuius in indomito conſtantior inguine neruus,
　Quam noua collibus arbor inhaeret. 20
Muricibus Tyriis iteratae vellera lanae
　Cui properabantur? tibi nempe:
Ne foret aequales inter conuiua, magis quem
　Diligeret mulier ſua, quam te.
O ego non felix, quam tu fugis, vt pauet acres 25
　Agna lupos, capreaeque leones.

AD AMICOS COMICOS VT HIEMEM HILARITER TRADVCANT

ODE XIII.

Horrida tempeſtas coelum contraxit, & imbres
Niuesque deducunt Iouem. Nunc mare nunc ſiluae
Threicio Aquilone ſonant. Rapiamus amici
Occaſionem de die: dumque virent genua;
Et decet, obducta ſoluatur fronte ſenectus. 5
Tu vina Torquato moue conſule preſſa meo.
Cetera mitte loqui. Deus haec fortaſſe benigna
Reducet in ſedem vice. Nunc & Achaemenia
Perfundi nardo iuuat, & fide Cyllenea
Leuare diris pectora ſollicitudinibus. 10
Nobilis vt grandi cecinit Centaurus alumno,
Inuicte mortalis, dea nate puer Thetide,
Te manet Aſſaraci tellus, quam frigida parui
Findunt Scamandri flumina, lubricus & Simois:
Vnde tibi reditum certo ſubtemine Parcae 15
Rupere: nec mater domum caerula te reuehet.
Illic omne malum vina cantuque leuato,
Deformis aegrimoniae dulcibus adloquiis.

AD MAECENATEM

ODE XIV.

Phrynes amore detentus iambos promiſſos non poteſt abſoluere.

Mollis inertia cur tantam diffuderit imis
Obliuionem ſenſibus,
Pocula Lethaeos vt ſi ducentia ſomnos
Arente fauce traxerim,
Candide Maecenas, occidis ſaepe rogando. 5
Deus, deus nam me vetat
Inceptos, olim promiſſum carmen, iambos
Ad vmbilicum adducere.
Non aliter Samio dicunt arſiſſe Bathyllo
Anacreonta Teium: 10
Qui perſaepe caua teſtudine fleuit amorem,
Non elaboratum ad pedem.
Vreris ipſe miſer. Quod ſi non pulchrior ignis
Accendit obſeſſam Ilion,
Gaude ſorte tua: me libertina, neque vno 15
Contenta, Phryne macerat.

AD NEAERAM AMICAM DE CVIVS PERIVRIO CONQVERITVR

ODE XV.

Nox erat, & coelo fulgebat luna ſereno
Inter minora ſidera,
Quum tu, magnorum numen laeſura deorum,
In verba iurabas mea,
Arctius, atque edera procera adſtringitur ilex, 5
Lentis adhaerens brachiis:
Dum pecori lupus, & nautis infeſtus Orion
Turbaret hibernum mare,
Intonſosque agitaret Apollinis aura capillos,
Fore hunc amorem mutuum. 10
O dolitura mea multum virtute Neaera!
Nam, ſi quid in Flacco viri eſt,
Non feret adſiduas potiori te dare noctes,
Et quaeret iratus parem.
Nec ſemel offenſae cedet conſtantia formae, 15
Si certus intrarit dolor.
At tu, quicumque es felicior, atque meo nunc

Superbus incedis malo,

Sis pecore & multa diues tellure licebit,

Tibique Pactolus fluat, 20

Nec te Pythagorae fallant arcana renati,

Formaque vincas Nirea;

Eheu, translatos alio moerebis amores:

Aſt ego viciſſim riſero.

AD POPVLVM ROMANVM

ODE XVI.

Commiſeratio eſt reipublicae propter ciuilia bella.

Altera iam teritur bellis ciuilibus aetas:

Suis & ipſa Roma viribus ruit,

Quam neque finitimi valuerunt perdere Marſi,

Minacis aut Etruſca Porſenae manus,

Aemula nec virtus Capuae, nec Spartacus acer, 5

Nouisque rebus infidelis Allobrox,

Nec fera caerulea domuit Germania pube,

Parentibusque abominatus Hannibal;

Impia perdemus deuoti ſanguinis aetas:

Feriſque rurſus occupabitur ſolum. 10

Barbarus, heu, cineres insistet victor, & vrbem
 Eques sonante verberabit vngula.
Quaeque carent ventis & solibus, ossa Quirini
 (Nefas videre) dissipabit insolens.
Forte, quid expediat, communiter, aut melior pars 15
 Malis carere quaeritis laboribus.
Nulla sit hac potior sententia: (Phocaeorum
 Velut profugit exsecrata ciuitas,
Agros atque lares patrios, habitandaque fana
 Apris reliquit & rapacibus lupis:) 20
Ire, pedes quocumque ferent, quocumque per vndas
 Notus vocabit, aut proteruus Africus.
Sic placet? an melius quis habet suadere? secunda
 Ratem occupare quid moramur alite?
Sed iuremus in haec: simul imis saxa renarint 25
 Vadis leuata, ne redire sit nefas:
Neu conuersa domum pigeat dare lintea, quando
 Padus Matina lauerit cacumina:
In mare seu celsus procurrerit Apenninus:
 Nouaque monstra iunxerit libidine 30
Mirus amor: iuuet vt tigres subsidere ceruis,
 Adulteretur & columba miluio:

Credula nec flauos timeant armenta leones,
    Ametque falfa laeuis hircus aequora.
Haec, & quae poterunt reditus abfcindere dulces, 35
    Eamus omnis exfecrata ciuitas,
Aut pars indocili melior grege, mollis & exfpes
    Innominata perprimat cubilia.
Vos, quibus eft virtus, muliebrem tollite luctum,
    Etrufca praeter & volate litora. 40
Nos manet Oceanus circumuagus: arua, beata
    Petamus arua, diuites & infulas:
Reddit vbi Cererem tellus inarata quotannis,
    Et imputata floret vsque vinea:
Germinat & numquam fallentis termes oliuae, 45
    Suamque pulla ficus ornat arborem:
Mella caua manant ex ilice: montibus altis
    Leuis crepante lympha defilit pede.
Illic iniuffae veniunt ad mulctra capellae,
    Refertque tenta grex amicus vbera: 50
Nec vefpertinus circumgemit vrfus ouile,
    Nec intumefcit alta viperis humus.
Pluraque felices mirabimur: vt neque largis
    Aquofus Eurus arua radat imbribus,

Pinguia nec ficcis vrantur femina glebis: 55

Vtrumque rege temperante coelitum.

Non huc Argoo contendit remige pinus:

Neque impudica Colchis intulit pedem:

Non huc Sidonii torferunt cornua nautae,

Laboriofa nec cohors Vlyffei. 60

Nulla nocens pecori contagia, nullius aftri

Gregem aeftuofa torret impotentia.

Iuppiter illa piae fecreuit litora genti,

Vt inquinauit aere tempus aureum:

Aere, dehinc ferro durauit faecula: quorum 65

Piis fecunda, vate me, datur fuga.

AD CANIDIAM

ODE XVII.

Rogat eam, vt fibi ignofcat, cuius fe veneficiis fuperatum fingit.

Iam iam efficaci do manus fcientiae

Supplex, & oro regna per Proferpinae,

Per & Dianae non mouenda numina,

Per atque libros carminum valentium

Refixa coelo deuocare ſidera, 5
Canidia, parce vocibus tandem ſacris,
Citumque retro ſolue, ſolue turbinem.
Mouit nepotem Telephus Nereium,
In quem ſuperbus ordinarat agmina
Myſorum, & in quem tela acuta torſerat. 10
Vnxere matres Iliae addictum feris
Alitibus, atque canibus homicidam Hectorem;
Poſtquam relictis moenibus rex procidit
(Heu) peruicacis ad pedes Achillei.
Setoſa duris exuere pellibus 15
Laborioſi remiges Vlyſſei,
Volente Circe, membra: tunc mens & ſonus
Relatus, atque notus in vultus honor.
Dedi ſatis ſuperque poenarum tibi,
Amata nautis multum & inſtitoribus. 20
Fugit iuuentas, & verecundus color
Reliquit oſſa pelle amicta lurida.
Tuis capillus albus eſt odoribus.
Nullum a labore me reclinat otium.
Vrget diem nox, & dies noctem: neque eſt 25
Leuare tenta ſpiritu praecordia.

Ergo negatum, vincor, vt credam miser,
Sabella pectus increpare carmina,
Caputque Marſa diſſilire naenia.
Quid amplius vis? o mare & terra! ardeo, 30
Quantum neque atro delibutus Hercules
Neſſi cruore; nec Sicana feruida
Virens iu Aetna flamma. Tu donec cinis
Iniurioſis aridus ventis ferar,
Cales venenis officina Colchicis. 35
Quae finis? aut quod me manet ſtipendium?
Effare: iuſſas cum fide poenas luam:
Paratus expiare, ſeu popoſceris
Centum iuuencos, ſiue mendaci lyra
Voles ſonari: tu pudica, tu proba 40
Perambulabis aſtra ſidus aureum.
Infamis Helenae Caſtor offenſus vice,
Fraterque magni Caſtoris, victi prece,
Ademta vati reddidere lumina.
Et tu (potes nam) ſolue me dementia. 45
O nec paternis obſoleta ſordibus,
Nec in ſepulcris pauperum prudens anus
Nouendiales diſſipare pulueres;

Tibi hoſpitale pectus, & purae manus:
Tuusque venter partumeius: & tuo 50
Cruore rubros obſtetrix pannos lauit,
Vtcumque fortis exſilis puerpera.

CANIDIAE RESPONSIO

Quid obſeratis auribus fundis preces?
Non ſaxa nudis ſurdiora nauitis
Neptunus alto tundit hibernus ſalo. 55
Inultus vt tu riſeris Cotyttia
Vulgata, ſacrum liberi Cupidinis?
Et Esquilini Pontifex venefici
Impune vt vrbem nomine impleris meo?
Quid proderit ditaſſe Pelignas anus, 60
Velociusue miſcuiſſe toxicum,
Si tardiora fata te votis manent?
Ingrata miſero vita ducenda eſt, in hoc,
Nouis vt vsque ſuppetas doloribus.
Optat quietem Pelopis infidus pater, 65
Egens benignae Tantalus ſemper dapis:
Optat Prometheus obligatus aliti:
Optat ſupremo collocare Siſyphus

In monte ſaxum: ſed vetant leges Iouis.
Voles modo altis deſilire turribus, 70
Modo enſe pectus Norico recludere:
Fruſtraque vincla gutturi innectes tuo,
Faſtidioſa triſtis aegrimonia.
Vectabor humeris tunc ego inimicis eques,
Meaeque terra cedet inſolentiae. 75
An, quae mouere cereas imagines,
Vt ipſe noſti curioſus, & polo
Deripere lunam vocibus poſſum meis:
Poſſum crematos excitare mortuos,
Deſiderique temperare poculum; 80
Plorem artis, in te nil habentis exitum?

CARMEN SAECVLARE PRO IMPERII ROMANI INCOLVMITATE

Phoebe, ſiluarumque potens Diana,
Lucidum coeli decus, o colendi
Semper, & culti, date, quae precamur
Tempore ſacro: 4

Quo Sibyllini monuere verſus,
Virgines lectas, puerosque caſtos,
Dis, quibus ſeptem placuere colles,
Dicere carmen. 8

Alme Sol, curru nitido diem qui
Promis & celas, aliusque & idem
Naſceris; poſſis nihil vrbe Roma
Viſere maius. 12

Rite maturos aperire partus
Lenis Ilithyia, tuere matres:
Siue tu Lucina probas vocari,
Seu Genitalis. 16

Diua, producas ſobolem, patrumque
Proſperes decreta ſuper iugandis
Feminis, prolisque nouae feraci
Lege marita. 20

Certus vndenos decies per annos
Orbis vt cantus referatque ludos,
Ter die claro, totiesque grata
Nocte frequentes. 24

Vosque veraces ceciniſſe Parcae,
Quod ſemel dictum eſt, ſtabilisque rerum

Terminus ſeruet, bona iam peractis
Iungite fata. 28
Fertilis frugum pecorisque tellus
Spicea donet Cererem corona:
Nutriant foetus & aquae ſalubres,
Et Iouis aurae. 32
Condito mitis placidusque telo
Supplices audi pueros Apollo:
Siderum regina bicornis audi
Luna puellas. 36
Roma ſi veſtrum eſt opus, Iliaeque
Litus Etruſcum tenuere turmae,
Iuſſa pars mutare Lares & vrbem
Soſpite curſu: 40
Cui per ardentem ſine fraude Troiam
Caſtus Aeneas patriae ſuperſtes
Liberum muniuit iter, daturus
Plura relictis: 44
Di probos mores docili iuuentae,
Di ſenectuti placidae quietem,
Romulae genti date remque proleṁque
Et decus omne. 48

Quique vos bobus veneratur albis
Clarus Anchiſae Venerisque ſanguis,
Imperet bellante prior, iacentem
Lenis in hoſtem. 52

Iam mari terraque manus potentes
Medus, Albanasque timet ſecures:
Iam Scythae reſponſa petunt, ſuperbi
Nuper & Indi. 56

Iam fides, & pax, & honor, pudorque
Priſcus, & neglecta redire virtus
Audet: adparetque beata pleno
Copia cornu. 60

Augur, & fulgente decorus arcu
Phoebus, acceptusque nouem Camoenis,
Qui ſalutari leuat arte feſſos
Corporis artus; 64

Si Palatinas videt aequus arces,
Remque Romanam, Latiumque felix,
Alterum in luſtrum, meliusque ſemper
Proroget aeuum. 68

Quaeque Auentinum tenet, Algidumque,
Quindecim Diana preces virorum
Curet, & votis puerorum amicas
Adplicet aures. 72
Haec Iouem ſentire, deosque cunctos,
Spem bonam certamque domum reporto,
Doctus & Phoebi chorus & Dianae
Dicere laudes. 76

VARIAE LECTIONES NOTABILIORES

CARMINVM LIBER I.

Ode I. Verſu 7. mobilium; nobilium *codex Bembi & Oxonienſes.*

Ode II. V. 31. candentes. candenti *in duobus Lambini.*

Ode III. V. 4. obſtrictis. obſtructis *Mureti editio.*

V. 19. turgidum. turbidum *Bemb.*

V. 37. arduum. ardui *Bemb.*

Ode IV. Tit. ad Sextium *potius legendum* Seſtium.

V. 12. agna — haedo. agnam — haedum *codex Bembi.*

V. 16. Manes. inanes *in MSS. Bembi.*

Ode V. V. 14. vuida. humida *vulgo.*

Ode VI. V. 7. duplicis. duplices *Lambin. Cruq. & alii.*

Ode VII. V. 7. decerptam fronti. decerptae frondi *Lambinus cum turba asseclarum.*

V. 13. Tiburni. Tiburti *alii.*

Ode XII. V. 2. fumis. fumes *codd. Lamb. & Oxon.*

V. 13. parentis. parentum *codd. Oxon.* parentem *Muretus.*

V. 57. latum. laetum *multi MSS. codd.*

Ode XIII. V. 16. Quinta. Quanta *alii.*

Ode XVII. V. 9. Haeduleae. Hoedilia *plerique Lamb. & Cruq.*

Ode XVIII. V. 5. crepat. increpat *multi.*

Ode XXII. V. 2. Mauri. Mauris *Bemb. Muret. Cruq.*

V. 11. expeditus. expeditis *alii.*

Ode XXIII. V. 5. veris — aduentum. vitis — adventum *Heinsius ex Mureto.*

Ode XXIV. V. 1. lugubres. lugubris cantus *alii.*

Ode XXV. V. 1. iunctas. vinctas *alii.*

V. 2. ictibus. iactibus *cod. Bemb.*

V. 5. faciles. facilis *alii.*

V. 20. Euro. Hebro *alii.*

Ode XXVII. V. 19. Laboras in. Laborabas *commun.*

V. 24. Chimaera. Chimaerae *vulgo.*

Ode xxviii. V. 18. auidum. auidis *Muretus.*

Ode xxix. V. 16. tendis. temnis *apud Acronem.*

Ode xxxi. V. 3. opimas — feracis. opimae — feraces *codd. Oxon. Lamb.*

Ode xxxii. V. 1. Pofcimur. Pofcimus *vulgo.*

Ode xxxv. V. 36. manum *Cruq. cum Acrone* manus *alii.*

V. 39. retufum. recufum *Cruquii codd.*

CARMINVM LIBER II.

Ode ii. V. 2. abditae. abdito *vett. Codd.*

Ode iv. V. 17. delectam. dilectam *alii.*

Ode vi. V. 18. Fertili. Fertilis *tres codd. Cruq.*

Ode xi. V. 23. incomtam. incomtum *codd. meliores.*

Ode xii. V. 2. durum *Membranae vett.* dirum *alii.*

Ode xiii. V. 23. difcretas. defcriptas *Lambin. ex feptem MSS.*

Ode xiv. V. 26. fuperbum *Lambin.* fuperbo *vulgo.*

Ode xvi. V. 2. prenfus. preffus *vnus Cruq.*

V. 26. lento. laeto *Muretus.*

Ode XVII. V. 14. Gigas. Gyas *Muret. Lambin.*

V. 24. volucrisque. volucresque *codd. Lamb.*

Ode XVIII. V. 8. Clientae *vnus Vaticanus.* clientes *in ceteris MSS.*

V. 30. fine. ſede *alii.*

Ode XIX. V. 15. non leui. non leni *plures.*

Ode XX. V. 11. ſuperne *MSS. omnes.* ſuperna *vulgo.*

CARMINVM LIBER III.

Ode I. V. 35. demittit. dimittit *Bemb. Cruq.*

Ode III. V. 34. ducere. diſcere *duo Torrent.*

V. 53. mundo *plures MSS.* mundi *quidam Lamb.*

V. 66. Auctore. Ductore *vnus MS. Cruq.*

V. 69. conueniunt. conuenient, conueniet, conueniat *alii.*

Ode IV. V. 31. arentes. vrentes *Acron.*

V. 38. abdidit. reddidit *duo Lambin.* & *Cruq.*

Ode V. V. 15. trahenti. trahentis *alii.*

V. 37. inſcius. aptius *in MS. Contii.*

Ode VIII. V. 26. Parce. Parte *Ascensius & Heins.*

Ode IX. V. 5. alia. aliam *quid. MSS. Lamb. Cruq.*

Ode XI. V. 52. Scalpe. Sculpe *vulgo.*

Ode XIV. V. 6. diuis. sacris *plerique Lambin.*

V. 11. male nominatis. male ominatis *multi.*

Ode XV. V. 2. fige. pone *Bemb. editio Muret.*

V. 16. vetulam faece. vetula faece *Bemb. Cruq.*

Ode XVI. V. 13. excidio. exitio *Lamb. Cruq. & alii.*

V. 25. Contemtae. contentae *duo codd. Torrent.*

V. 26. non piger *Vatic.* impiger *omnes codd. Cruquii & Pulmanni.*

Ode XIX. V. 12. Miscentur. Miscentor *Ianus Rutgersius.*

V. 24. habilis. habili *vnus cod. Cruq.*

Ode XXIII. V. 19. auersos. aduersos *duo Cruq.*

Ode XXIV. V. 4. Ponticum. Apulicum, Thyrrhenum *alii.*

V. 30. Carus. Clarus *vulgo.*

Ode XXV. V. 13. Rupes. Ripas *recentiores.*

Ode XXVII. V. 7. cui. Quid *plures codd. MSS.* cur *vnus cod.*

V. 22. Hoedi *Muret.* Auſtri *omnes MSS.*

V. 47. tauri. monſtri *ſeptem Cruq.*

V. 60. laedere. e — lidere *Lambin Muret.*

Ode XXX. V. 12. Regnator. Regnauit *multi.*

CARMINVM LIBER IV.

Ode I. V. 20. citrea. cypria *plures MSS.*

V. 22. Lyraeque & Berecynthiae — tibiae. Lyraque & Berecynthia — tibia *antiquiſſ. codd. Cruq.*

Ode II. V. 23. educit. reducit *multi MSS.* deducit *vulgo.*

V. 49. Tuque. Teque *alii.*

Ode III. V. 10. perfluunt. praefluunt *plures.*

Ode IV. V. 6. propulit. protulit *vulgo.*

V. 36. dedecorant. indecorant *Acron & Porphyrio.*

V. 73. efficient. perficient, perficiunt *alii.*

Ode v. V. 14. dimouet. demouet *Lambin.*

Ode vi. V. 17. captis. captos *Ascensius.* victos *vnus Torrent.*

V. 19. latentes. latentem *codd. multi.* iacentem *Pulm.*

V. 38. noctilucam. noctiluca *Bemb.*

Ode vii. V. 15. Pius. Pater *quid. Lamb. Cruq.*

V. 17. Summae. Vitae *sex Lamb. Ascens.*

Ode ix. V. 30. silebo. sileri *omnes Torrent.*

V. 41. & reiecit — & per obstantes *in multis MSS.* & & *abest.*

Ode xii. V. 11. Delectantque. Delectante *Bemb.*

Ode xiii. V. 14. Clari. Cari *antiquiss. Cruquii.*

Ode xiv. V. 11. Breunosque. *alii* Brencos, *alii* Brennos, *alii* Breucos.

V. 28. meditatur. minitatur *in MSS. ante Lambin.*

Ode xv. V. 10. euaganti. & vaganti *vulgo.*

V. 11. emouitque. amouit *recentiores.*

V. 18. eximet. exiget *Lambin. Cruq. Porphyrio.*

LIBER EPODON

Ode I. V. 5. ſit. ſi *Pulm.* & *Torrent.*

V. 25. illigata — nitantur meis. alligata — nectantur *quidam MSS. Torr.* mea *cod. Canteri.*

V. 28. paſcua. paſcuis *vulgo.*

Ode II. V. 25. riuis. ripis *multi.*

V. 39. iuuet. iuuans *Turnebus male.*

V. 69. relegit. redegit *Cruquius* & *Torr.*

Ode III. V. 3. edit *meliores.* edat *vulgo.*

V. 5. Quid. Queis *Scaliger. Rutgerſ.*

Ode V. V. 1. regit. regis *Aſcenſ. Torrent.*

V. 21. Iolcos. & Colchos *Acron* & *pleriq.*

V. 37. Exſucta. Exſecta *plerique*, exerta *vulgo.*

V. 55. formidoloſis. formidoloſae, *vulgare.*

V. 60. laborarint. laborarunt *multi MSS.*

V. 63. ſuperbam, ſuperba *multi e vulgatis.*

Ode VI. V. 3. vertis. verte *Aſcenſ.* & *Cruq.*

Ode VII. V. 12. genus *plures Lamb.* feris *alii.*

V. 14. coecus. coecos *duo MSS. Torr.*

Ode VIII. V. 2. quid. quod *quatuor codd. Torrent.* & *Porphyr.*

Ode IX. V. 17. ad hunc. at huc *duo MSS. Cruq. &* *Pulm.*

V. 20. citae. ſitae *plures e vulgatis.*

Ode X. V. 22. iuueris. iuuerit *ante Lambin.*

Ode XI. V. 16. Contrane. contraque *vulgar. lect.*

Ode XII. V. 25. non felix. infelix *Cariſius.*

Ode XIII. V. 22. ſubtemine. ſub ſtamine *Bemb.*

Ode XV. V. 23. Eheu. Heu, Heu, *in MSS. aliis.*

Ode XVI. V. 14. videre. videri *multi MSS.*

V. 15. Quid expediat. (quod expediat) *Rutgerſius.*

V. 19. patrios. proprios *Muret. ed.*

V. 33. flauos. fuluos *Lamb.* ſaeuos, rauos *alii.*

V. 63. ſecreuit. ſacrauit *duo Torrent.*

Ode XVII. V. 5. Refixa. defixa *vulgar. lect.*

V. 11. Vnxere. Luxere *Lamb. & alii.*

V. 32. virens. vibrans *Lamb. in I. edit.*

V. 50. partumeius. partumeus *cod. Petr.*

V. 56. Cotyttia. Cocytia *ante Lambin.*

V. 57. ſacrum. ſacra *Petr.*

V. 62. Si. Sed *ſine nota interrogat. alii.*

V. 64. doloribus. laboribus *quid. Lamb.*

Ode XVII. V. 65. infidus. infidi *in aliis MSS.*

V. 72. innectes. nectes *duo Cruq.*

V. 81. nil habentis *Lambin.* nil agentis *plures MSS.*

CARMEN SAECVLARE

V. 12. vndenos. vt denos *edd. Aldi & Muret.*

V. 27. feruet. feruat *vulgo.*

V. 49. Quique. Quaeque *Torrent.*

V. 51. imperet. impetret *Torrent.*

V. 65. arces. aras *Porphyr. & quinque Torrent.*

V. 74. reporto. reportet *Stephanus in MSS.*